

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (1951) 1987 LIEPA-JULY 7

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Dėmesys Lietuvai

Dar netolimoje praeityje gana dažnai rašydavome ir kalbėdavome apie tylos sąmokslą tarptautinėje plotmėje, kurioje apie Lietuvą labai mažai kas prabildavo. Gal tai ir buvo sąmokslas tų, kurie pataikavo Sovietų Sąjungai, paveręsiai Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes, bet netrūko ir tokių, kurie Lietuvos atžvilgiu buvo neutraliai pasyvūs – ja nesidomėjo, nes nebuvo įvykių, atkreipiančių tarptautinį dėmesį. Okupuotoji Lietuva buvo aklinai uždaryta, ir jokios žinios neprasiskverbėdavo į tarptautinę spaudą. Pvz. partizaninių kovų metais Lietuvoje buvo daug įvykių, bet viešumos jie negalėjo pasiekti. Paskiriem proveržiam sunku buvo patekti į tarptautinę viešumą, nes nebuvo oficialių patikimų kanalų, vedančių ta linkme. Viena didžiųjų problemų buvo informacijos patikimumas. Šiuo atveju prisimintinas Lietuvos partizanų laiškas Šv. Tėvui Pijui XII. Tas laiškas, rašytas didžiausiame pavojuje, galima sakyti partizanų krauju, buvo atgabentas į Vakarų pasiryžėlių būrelį ir per Lietuvos delegatūros vadovą Vokietijoje kan. Feliksą Kapočių nuvežtas į Vatikaną. Tai buvo partizanų pagalbos šauksmas, kreipimasis į aukščiausią moralinį autoritetą Lietuvai kritišku metu. Deja, tas kreipimasis nesulaukė jokio paguodos žodžio anuomet iš Šv. Tėvo Pijaus XII. Atrodo, buvo suabejota partizanų laiško autentiškumu, ir partizanų pagalbos šauksmas liko neišklaustas.

DABAR Lietuvos būklė tarptautinėje srityje yra žymiai geresnė. Lietuvos vardas jau girdimas ir tarptautiniuose forumuose, europinių valstybių konferencijose, Europos taryboje, įvairių kraštų televizijoje, radijuje ir spaudoje. Bene daugiausia dėmesio Lietuvai laimėjo Vatikanas. Daug kas atkreipė dėmesį į Lietuvą kazimieriniais metais, kai Šv. Tėvas Jonas-Paulius II per iškilmės prabilo apie persekiojamą mūsų kraštą ir išreiškė norą jį aplankyti. Dar daugiau dėmesio laimėjo Lietuvai Vatikanas Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmėms Romoje. Jose dalyvavo Europos kraštų vyskupų konferencijų atstovai, diplomatinis korpusas. Šv. Tėvas prabilo net keliais atvejais italų, anglų ir lietuvių kalbomis. Iškilmų proga jis paskelbė specialų ganytinį laišką, skirtą Lietuvos krikščionybei paminėti. Arkivyskupą Jurgį Matulaitį paskelbė palaimintuoju. Sudarė palankias sąlygas gausiam lietuvių dalyvavimui audienčioje. Išleisdino specialius pašto ženklus. Surengė akademinių pobūdžio istorinį simpoziumą, kuriame tarptautiniu mastu buvo įgilinamas Lietuvos krikščionėjimas. Visa tai pastebėjo didžioji spauda, televizija bei radijas. Dar nėra žinių kaip plačiai per pasaulį nuskambėjo Romos iškilmės, bet iš turimų duomenų matyti, kad Lietuvos vardas staiga išliko tarptautiniu mastu. O tai buvo laimėta daugiausia dabartinio Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II Vojtylos dėka. Nė vienas popiežius visoje istorijoje nėra tiek daug Lietuvai padaręs, kiek dabartinis.

MATANT visus tuos faktus, lietuvių tautos dėkingumas Jonui-Pauliui II turėtų būti didelis ir nuosirdus. Tiesa, ne visi mūsų pageidavimai iki šiol buvo išpildyti (pvz. kardinolo, Vilniaus arkivyskupijos klausimas), bet jie neturėtų užtemdyti to didelio palankumo, kurį patyrėme iš Vatikano. Mūsų atsiliepiamas šiuo atveju turėtų būti lydimas didžiausio ir viešo dėkingumo. Turbūt dar didesni dėkingumą Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II jaučia pavergtoji Lietuva. Dar nė vienas popiežius nesikreipė į ją tokiu nuosirdžiu žodžiu ir nerodė tiek daug dėmesio jai. Specialus ganytinis jo laiškas, tiesa, nemini Lietuvą okupavusios ir jos tikinčiuosius persekiojančios Sovietų Sąjungos, tačiau visas turinys nejučiomis kalba apie tai. Kai kalbama apie kankinamą tautą, išryškėja ir kankintojas savaime. Lietuvai šiuo metu svarbu ne tiek Sov. Sąjungos pasmerkimas, kiek savo tautos stiprinimas, moralinės paramos gavimas. Ta lauktoji parama šiuo metu yra labai ryški. Tikinčiajai Lietuvai tai balzamas. Kai prispaustieji žino, kad moralinis pasaulio autoritetas yra su jais, net ir žiauri priešpaula darosi lengviau pakeliama. Su paguodos žodžiu stiprėja ir viltis naujos aušros, kurios spinduliai dar neprasiveržia pro tirtas dabarties sutemas. Sustiprinta Lietuvos pozicija moralinėje pasaulio plotmėje skatina ir išeivijos darbuotojus stiprinti savo veiklą Lietuvai gelbėti.

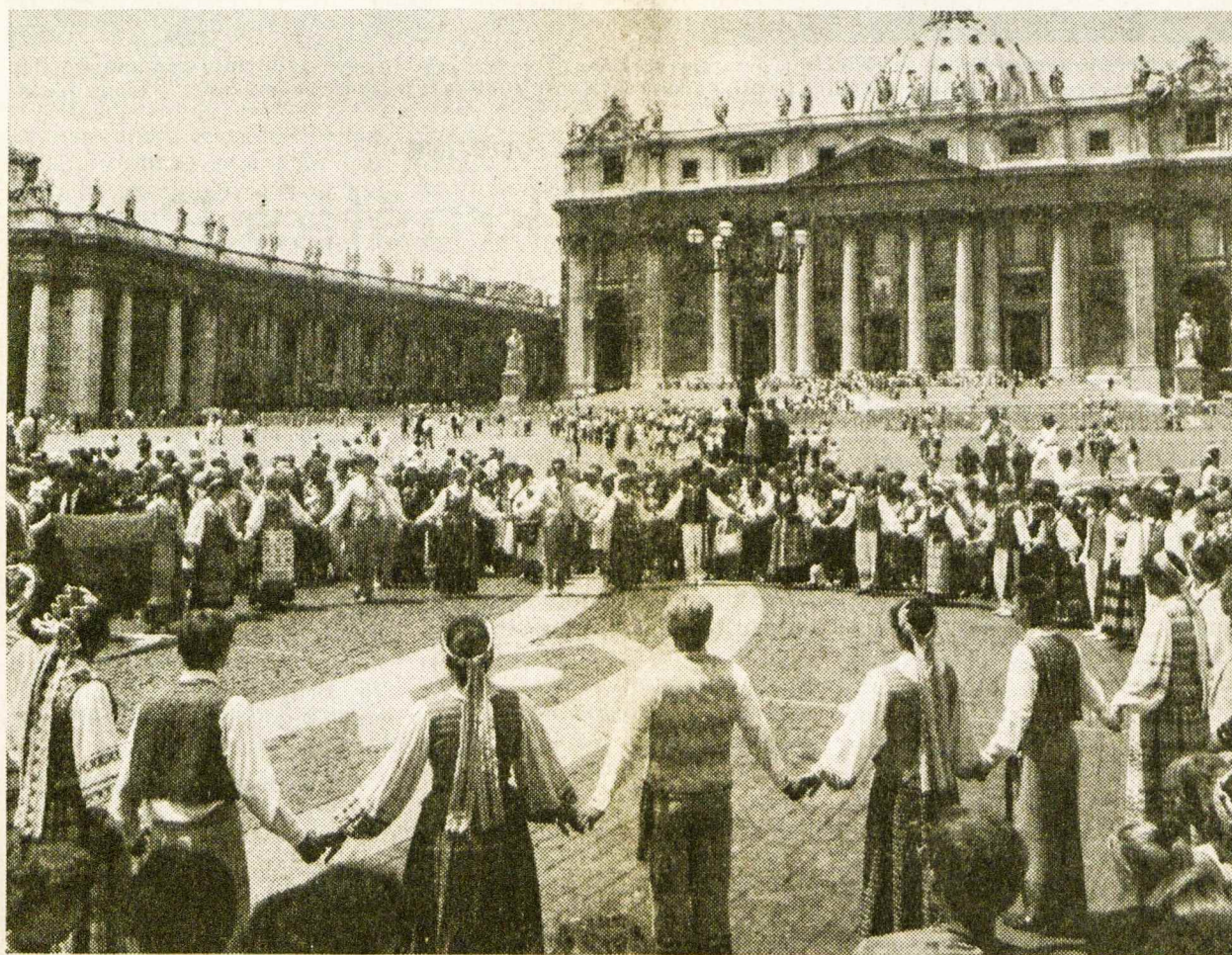
KANADOS ĮVYKIAI

Mirties bausmė atmesta

Kanados parlamento mirties bausmės grąžinimo klausimu balsavo birželio 29-30 d. d. naktį prieš pat vasaros atostogų pradžią. Balsavimą tuo klausimu 1984 m. rinkiminiam parlamento vajuje buvo pažadėjęs dabartinis ministras pirminys B. Mulroney. Mirties bausmę Kanados parlamentas nedideliu 130:124 balsų santykiu sustabdė 1976 m., kai kraštą valdė liberalai su ministru pirminiu P. E. Trudeau. Spaudoje tada pasigirdo kaltinimų, kad P. E. Trudeau savo ministrų leipė balsuoti už mirties bausmės panaikinimą, nors buvo kalbama apie laisvą nuo politikos balsavimą pagal kiekvieno parlamento sąžinę. Šį kartą taip pat buvo leistas laisvas balsavimas, tačiau visi partijų vadai – konservatorių B. Mulroney, liberalų J. Turner ir NDP socialistų E. Broadbent pasisakė prieš

mirties bausmės grąžinimą. Viešosios nuomonės tyrimai liudijo, kad apie 60% kanadiečių, pasipiktinusių gerokai pagausėjusiomis žmogžudystėmis, reikalavo mirties bausmės bent jau pareigas atliekančių policininkų, kalėjimo sargų žudikams bei kitoms, pasižymėjusiems žiauriausiais nužudymais. Rezultatas buvo netikėtas: parlamentariai net 148:127 balsų santykiu atmetė mirties bausmės sugrąžinimą.

Konservatorių eilėse buvo daugiausia mirties bausmės grąžinimo šalininkų, kuriuos ypač telkė du parlamentarai – William Domm iš Peterborough ir James Jepsen iš Ontario Londono. Balsavime už mirties bausmės pasisakė 125 konservatoriai, prieš – 79. Prie 125 konservatorių prisijungė tik liberalas George Baker ir nepriklausomas atstovas (Nukelta 18-tą psl.)

Vaidas iš didžiųjų Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmų Romoje 1987 metų birželio 28 dieną: po iškilmų pamaldų Šv. Petro bazilikoje Ročesterio ir Vasario 16 gimnazijos šokėjai aikštėje atliko meninę programą, kurią matė ir Šv. Tėvas Jonas-Paulius II pro langą iš savo būstinės. Ją matė ir daug kitataurių

Lietuvos krikščionybės iškilmės Romoje

Pranešimai iš Romos specialiai "Tėviškės žiburiams"

Kryžiaus keliai

Penktadienio vakare, 1987 m. birželio 26 d., Šv. Petro bazilikoje aikštėje buvo einami simboliniai Lietuvos kryžiaus keliai. Rengė jaunoji karta. Programai vadovavo kun. Edis Putrimas, iš Toronto, išventintas į kunigus prieš porą metų, dabar studijuojantis teologiją moksliniam laipsniui Romoje.

Renginio vykdytojai, kalbėtojai ir Klivlando vyrų oktetas "Uždainuokim", giedoję religinių giesmių įtarpus, stovėjo prie didžiosios bazilikos įėjimo. Pirmoji lietuvių 400 dalyvių grupė stovėjo aukštųjų bazilikos laiptų papėdėje ir pritarė maldų skaitymui bei giesmėms.

Vienu metu dalyviai užsidėgė žvakės simbolinei Lietuvos kančių vigilijai prisiminti. Keturiomis kalbomis buvo skaitomi specialiai parašyti (kun. St. Žilio?) religiniai-tautiniai aptarimai, maždaug sekančios tradicinės keturiolikos Kryžiaus kelių stočių eiga.

Vadovaujantis kun. Edis Putrimas, padedamas kelių dvasiškių, kalbėjo keliomis kalbomis.

Apeigom įpusėjus ir jau sutemus, žemojoje bazilikos aikštės dalyje pasirodė trejetas šimtų žmonių grupė su liepsnojančiais deglais ir ėjo visą laiką aplink net esantį obeliską.

Tai buvo jaunimas ir jaunoji karta, kurių vadovai sumanė ir įvykdė šią įspūdingą liepsnų vigiliją ir dvasinį Lietuvos kryžiaus kelių priminimą.

Milžiniškos bazilikos ir pasaulio garsios Šv. Petro aikštės aplinkoje, iliuminuotoje elektros šviesomis, vienu metu gaudžiant varpams, buvo tikrai įspūdingas ir didingas vaidas.

Tarp dalyvių buvo nemažai dvasiškių lietuvių, jų tarpe vyskupas Antanas Vaičius, kartu su 8 kunigais atstovaujančiais 6 Lietuvos vyskupijoms. Taip pat buvo ir aukštųjų Vatikano dvasiškių. Vienu momentu savo įstaigos lange balkone keliomis minutėmis pasirodė popiežius Jonas-Paulius II ir palaimino vigilijoje dalyvaujančius.

Iškilminga vigilija buvo baigta, visiems dalyviams ratu susigrupavus apie centrinį obeliską ir deglams liepsnojančioms, giesmę "Marija, Marija..."

Šios giesmės žodžių prasmė toje aplinkoje buvo ir giliai veikianti, ir gaudinanti, ir prašanti dieviškos palaimos Lietuvai.

J. V. Danys

Audienčių salėje

Lietuvių audienčiai pas popiežių šį kartą buvo paskirta popiežiaus Pauliaus VI audienčių salė, kuri talpina per 7,000 žmonių. Lietuvių į tą salę birželio 27 d. prisirinko tarp 3,000-4,000. Visi nekantravo ir laukė popiežiaus Jono-Pauliaus II. Laukė ir lietuviai vyskupai: arkiv. P. Marcinkus, arkiv. K. Salatka, arkiv. J. Bulaitis, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, vysk. P. Baltakis ir iš Lietuvos su 8 kunigais atvykęs vysk. A. Vaičius. Jų tarpe taipgi buvo ir vysk. Paetz, valdantis Lomžos vyskupiją Lenkijoje.

Čikagos operos choras giedojo giesmes. Ant scenos sėdėjo tautiniai drabužiais pasitpuosusi Vasario 16 gimnazijos mokinių tautinių šokių grupė su savo orkestru, vadovaujamu muz. A. Paltino.

Popiežiui įėjus, visi pradėjo audringai ploti. Pirmasis į popiežių prabilo vysk. P. Baltakis. Jis lietuviškai popiežiui padėjo už įvairiomis progomis rodomą lietuviams palankumą ir savo kalbose prisiminimą mūsų tautos bei jos reikalų. Jis taipgi nurodė, kad tikintieji Lietuvoje yra pavadę jo pontifikatą Dievo Tarno arkiv. J. Matulaitio globai, ir išreiškė dėkingumą už suteiktą lietuviams audienciją, už suaruotą Tarptautinį istorijos paskaitų simpoziumą apie Lietuvos krikščionybę, už ganytinį laišką lietuviams. Baigiant vysk. P. Baltakiui kalbą, iš Lietuvos atvykę kunigai įteikė didelę medžio plokštę su į gintaro pagamintu Lietuvos krikščionybės sukaktuviniu ženklu.

Paskui į popiežių kreipėsi vysk. A. Vaičius lotyniškai. Kalboje jis dėkojo už popiežiaus rūpestį mūsų tikinčiaisiais ir linkėjo, kad Dievas jį dar ilgai laikytų šioje žemėje.

Šv. Tėvas lietuviškai

Tada į visus susirinkusius žodžiais "Brangūs broliai ir sesės lietuviai" prabilo popiežius. Toliau jis savo kalbą tęsė angliškai, sveikindamas visus vysk. P. Baltakio vadovybėje esančius ir čia suvažiuotus

lietuvius, o taipgi ir Lietuvos tikinčiųjų Bendriją, atstovaujamą atvykusio vysk. A. Vaičiaus. Jis skatino visus džiaugtis ta vienybe, kurią turime Kristuje, nes tuo būdu iš-eiviai bei Lietuvoje gyvenantys yra arti vieni kitų. Jis džiaugėsi visa mūsų kultūrine veikla, kuri išreiškianti mūsų dvasinį gyvenimą, o šioji šventė – mūsų tikėjimą, kuris esąs nepaprasta jėga tamsoje. Šia proga todėl skatino visus lietuvius dvasiškai atsinaujinti, semiantis stiprybės iš tautos lobyno, kurį esame paveldėję iš savo protėvių, ir sąžiningai jį perduodant savo jaunimui.

Šv. Tėvas nurodė, jog ši šventė esanti gera proga išreikšti mums savo solidarumą su Lietuvoje gyvenančiais, kurie kenčia priespaudą.

Toliau Jonas-Paulius II kalbėjo lietuviškai, nurodydamas kad arkiv. Jurgis Matulaitis ištikimai sekė Kristų evangelijai patarimų keliu ir tapo viskuo visiems. Jis sveikino marijonų vienuolių bei Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolių narius bei nares, o ypatingai tų vienuolių narius, esančius Lietuvoje. Popiežius pabrėžė, jog arkiv. J. Matulaitis yra švęstus visiems, bet ypač jauniui. Todėl jis iš visos širdies meldžiasis, kad Matulaitio užtarimu jaunuoliai bei jaunuolės gautų paskatą žengti dvasinio pasaulukio keliu.

Jis nurodė, kad ši Lietuvos krikščionybės sutampanti su Marijos metais, o lietuvių pamaldumas į Mariją esąs itin didis. Didžiausi to pamaldumo pavyzdžiai esą šv. Kazimieras ir Jurgis Matulaitis. Todėl jis ir toliau pavadęs mūsų tautą Marijos globai. Jis taipgi užtikrino, jog mes užimame ypatingą vietą jo širdyje. "Perduokite sveikinimus visiems ir pasakykite, kad popiežius visada su jumis", baigė Šv. Tėvas savo žodį lietuviškai.

Toliau angliškai jis padėjo visiems istorinių paskaitų organizatoriams bei jų skaitytojams, palinkėjo sėkmės bei palaimos jų profesiniame darbe. Tada, vysk. A. Vaičiui pravėdus "Tėve mūsų" giedojimą, Šv. Tėvas su visais vyskupais suteikė apaštalinį palaiminimą.

Po to jis vaikščiojo po žmonių (Nukelta 15-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

NUOLATINĖS RIAUŠĖS P. KORĖJOS MIESTUOSE PRIVERTĖ pusiau dikatatorinę prez. Č. Doo-Hvano vyriausybę pažadėti krašto grįžimą demokratijon. Gen. Č. Doo-Hwanas valdžion atėję kariniu sukilimu 1979 m. gruodžio 12 d., paramos susilaukęs iš gen. T. Tae-Woo, kuris dabar vadovauja demokratinio teisingumo valdžios partijai ir yra paskelbtas 1988 m. vasario 25 d. iš prezidento pareigų žadančio pasitraukti Č. Doo-Hvano įpėdiniu. Kovon už demokratiją ir pilietines gyventojų teises yra įsijungę du opozicijos vadai: iš JAV grįžęs K. Dae-Jungas ir K. Jang-Samas. Jie reikalauja laisvų naujo prezidento rinkimų, laisvės politiniams kaliniams, kurie nėra sumiti už komunistinę veiklą. Reformas pirmiausia pažadėjo demokratinio teisingumo partijos vadars R. Tae-Woo, kurį

Naujas žurnalas

Grupė laisvę atgavusių kaliniių Maskvoje išleido žurnalą "Glasnost" (Atvirumas) be oficialaus kompartijos leidimo. Leidėjų grupei priklauso krikščionys ortodoksai, latviai taurininkai, paramos invalidams siekiantys asmenys bei kitų gyvenimo sričių atstovai. Jie prašė oficialaus leidimo, bet negavo jokio atsakymo ir ėmėsi savos iniciatyvos. Žurnalą redaguoja S. Grigorijantas, kalintas už nelegalius leidinius žmogaus teisėms ginti. Jis pabrėžia, kad minėtasis "Glasnost" žurnalas buvo paruoštas ir atspaudintas viešai. Leidėjų tikslas – siekti laisvo žodžio. Inciatoriai netgi galvoja apie spaudos klubus atviroms diskusijoms.

Teismas Lijone

Lijone pasibaigė Klaus Barbie byla. Šiam vokiečių esėsininkui 1942-44 m. teko būti Gestapo viršininku Lijone. Jis buvo kaltinamas pagrindinio veikėjų suėmimais, tardymais, jų ir žydų išsiuntimu į koncentracijos stovyklas Lenkijoje. Prisiekiusiuji taryba teisiamąjį pripažino nusikaltusiu žmoniškumui ir nuteisė kalėti iki gyvos galvos. Bausmė nebuo labai ilga, nes nuteistasis jau yra 73 metų amžiaus. Spaudoje plačiai nuskambėjo dviejų Klaus Barbie advokatų takтика paskutinėmis teismo valandomis. Prancūzas Jacques Verges, II D. karo metais buvęs rezistencinio pogrindžio nariu, priminė, kad ir Prancūzija yra kalta nusikaltimais žmoniškumui. Esą 1945 m. Prancūzijos kariai, malšindami laisvės siekiančius sukilėjus Alžerijoje, Setifo mieste sušaudė 15.000 gyventojų, įskaitant moteris ir vaikus. Tuo tarpu visame sukilime tada žuvo tik 104 prancūzai bei kiti europiečiai. Panašią mintį pabrėžė ir Klaus Barbie gyres ambasadoras N. Bouaita iš Alžerijos, paliesdamas Izraelio karo aviacijos 1982 m. invazijoje bombarduotus Libano miestus. Jis norėjo žinoti, koks iš tikrųjų yra skirtumas tarp lakūno, metančio fosforines bombas, ir asmens, siunčiančio žmones koncentracijos stovyklon? Esą abiem atvejais miršta nekalti civiliai. Abu advokatai turėjo slėptis nuo išsėdusios minios.

Šiame numeryje:

Dėmesys Lietuvai

Lietuvių iškilmės Romoje – didis laimėjimas Lietuvai

Lietuvos krikščionybės iškilmės Romoje

Pranešimai iš Vatikano apie neužmiršamas istorines iškilmes

Susirūpinimo kunigu Svarinsku

Grupės lietuvių prašymas komunistų partijos vadovybei

Senovės miestų kraštas Peru

Išpūdziai keliautojo į senovės indėnų statybos miestą

Prašymas su šimtais tūkstančių parašų

Lietuvos tikintieji tebekovoja už šventovės grąžinimą

Ar pavyks Gorbačioviui reformoms?

Nauji užmojai susiduria su senosios gvardijos opozicija

Italų korespondentai Lenkijoje

Šv. Tėvą lydėjusių žurnalistų išpūdziai iš Lenkijos

Pagarbiai prisimintas profesorius Maceina

Akademini minėjimas, surengtas Bruklino Kultūros židinyje

"Krikščionis psichologinėje kultūroje"

Naujas kun. dr. Antano Paškaus leidinys aktualia tema

Pastabos apie "Mūsų sparnus"

Naujas numeris evangelistų-reformų žurnalo

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication — 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Susirūpino kunigų Svarinsku

Grupės lietuvių pareiškimas kompartijos vadovybei

TSKP centro komitetui.

Kopija: 1. akademikui A. D. Sacharovui

2. Vatikano oficiozui laikraščiu "L'Osservatore Romano".

PAREIŠKIMAS

Pastaroju metu mes išgirdome apie kalinių, teistų už antisovietinę veiklą, paleidimą iš kalėjimų, sunkiųjų darbų lagerių ir tremties. Tačiau mes išgyvename ne džiaugsmą, o didelį nerimą.

1. Visame pasaulyje žinomas lietuvių katalikų kunigas ALFONSAS SVARINSKAS, bausmę atliekantis 36-ame Permės griežto režimo lageryje, ne tik, kad nepaleistas, bet dar neteisėtai engiamas. Jau nuo pernai spalio mėn. nuo jo niekas negavo nė vieno laiško. Iš neoficialių šaltinių sužinojome, kad ir jis pats nuo to paties laiko negauna laiško, nors jam rašančiųjų yra daug ne tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose.

Teisė pasimatyti su artimaisiais bei teisė rašyti du laiškus per mėnesį atimama, tikta pažeidus kalėjimo tvarką. Tačiau įstatyme nenurodyta, kad dėl kurios nors kitos priežasties būtų galima uždrausti kalinui gauti laiškus.

Mes, pasirašiusieji šį dokumentą, kunigą A. Svarinską labai gerai pažįstame. Tai aukštos kultūros žmogus, giliai mylintis ne tik savo draugus, bet ir priešus, todėl jis visuomet yra taktiškas ir mandagus su visais. Jis kovoja ne su žmogumi, bet su blogiu, esančiu jame. Kaip ir daugelis didžiųjų žmonių, jis yra labai disciplinuotas, punktuotas iki kraštutinumo, tikslus bei sugebantis susitvarkyti. Visą gyvenimą įpratęs laikytis režimo dėl didelio darbo krūvio (nes Lietuvoje trūksta kunigų), jis jokių būdu negali pažeidinėti kalėjimo režimo, kad ir labai neįprastas pastarasis jam būtų. (Tai mes patvirtiname, imdami pilną atsakomybę sau, kadangi ne vienas iš mūsų ir šis režimas, ir nubaudimas "už jo tvarkos pažeidimą" yra gerai pažįstamas).

Mes visi įsitikinę, kad visų teisų bei galimybių, kurios ir taip nėra didelės kalinui, atėmimas kunigui A. Svarinskui daugiau siejamas ne su kalėjimo režimo pažeidimu; tai daroma, siekiant jį visiškai izoliuoti, dvasiškai palaužti ir galbūt atkeršyti už tai, kad kai kurias jo laiškus ištraukas paskelbė įvairių šalių laikraščiai.

Iki šiol tokį neteisėtą elgesį, Saugumo bei Vidaus reika-

lų ministerijos savivaliavimą mes, kaip ir viso pasaulio viešoji opinija, laikėme mūsų šalies gyvenimo norma, tai yra išskirtine tarybų valdžios savybe. Tačiau dabar, kai daugelis kalinių panašų į kunigą A. Svarinską, buvo paleista, kuomet TSKP CK lyg tai labai rimtai paskelbė "viešumo" politiką bei kovą prieš įstatymų pažeidinėjimą, mes labai su nerimavom dėl savivaliavimo su mums taip brangių kunigų Alfonsu Svarinsku.

2. Beveik visus paleistuosius politkalinius KGB ir prokuratūra vertė pasirašyti kokį nors juos kompromituojantį dokumentą: kaip antai, prašyti malonės, atsisakyti politinės veiklos, pasizadėti, kad daugiau nepažeidinės tarybinių įstatymų ir panašiai.

Kai kada tai sudarydavo netgi komiška situacija; pavyzdžiui, kalinį Lapienį, teistą už dienoraščio rašymą, reikalavo pasirašyti, kad jis nėra rašytojas. Į tai Lapienis atsakė, kad jis nėra nei kalvis, nei stalius, nei kosmonautas, nei kažkas... Ir dėl visų šių profesijų reikią pasirašyti?! Tačiau KGB norėjosi, kad jis pasirašytų, jog nėra rašytojas.

Ši situacija kelia mums įtariamą, kad kai kurių politkalinių paleidimas nėra humanistikumo aktas, kad jis neatitaiso neteisės, o paprasčiausiai tai yra eilinė apgaulė. Praeityje didelis politkalinių skaičius Sovietų Sąjungos valdžiai pelnė tikrai negarbingą šlovę, sukėlė visuotinį nepasitikinimą ta valdžia. Arba: KGB ir MVD savivaliauja savo nuožiūra ir pagal seną įprotį, tuo tarpu TSKP CK nepajėgia jų sutramdyti ir priversti paklusti. Kuris tokiu atveju įsigalės?!

Mes už demokratizaciją, įstatymų laikymąsi, viešumą!

Laisvės kunigui A. Svarinskui!

Lietuva, 1987 m. vasario 10 d.

Parašai:
Svarinskas V. V.
Svarinskaitė-Pupkienė Janina (Svarinsko sesuo)
Gavėnaitė Monika (namų šeimininkė)
Gydytoja Kuodytė Kun. A. Gražulis
Buves politik. L. Simutis
Buves politik. J. Gražys
Buves politik. P. Plumpa-Pluira
Buves politik. J. Stanelytė
Gydytoja Bartusevičienė
Buves politik. K. Kritavičius
G. Sakalienė
Buves politik. L. Laurytėnas(?)
Buves politik. J. Kryževičienė
Versta iš rusų kalbos
Perrašė Lietuvių informacijos centras

Sibirinių tremimų pamaldose Toronto Šv. Pauliaus šventovėje baltietės, pasiruošusios uždegti prie altoriaus žvakių trijulę, simboliškai vaizduojančią bendrą Baltijos kraštų likimą. Iš kairės: estaitė TIINA LOMAX, latvaitė SANDRA PRIEDITE, lietuvaitė LINA MOCKUTĖ Ntr. L. Daukšos

KLK moterų draugijos Toronto Prisikėlimo parapijos skyriaus narės žygiuoja eitynėse iš sibirinių tremimų pamaldų Šv. Pauliaus šventovėje Toronte į Nathan Phillips aikštę dalyvauti jaunimo surengtose budėtuose Linas Daukša

Kelionė per Pietų Ameriką

Senovės miestų kraštas Peru

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Sacsahuaman tvirtovė

Autobusas, darydamas vingius, vis kyla aukštyn, palikdamas indėnų dirbamus sklypelius, besiganančias pakelėse lamas su jų piemenimis ir moteris, sėdinčias pakelėje prie savo mezginių. Autobusui besisukiojant, užėina toks blogumas, kad atrodo jau nesulaukusių sustojimo, tačiau šiaip taip iškenčiu iki galo. Dar vis kylame aukštyn ir neatrodo, kad kelionės tikslas yra pasiekti matomų kalnų viršūnes. Pagaliau užvažiuojam iki pat viršūnės. Cuzco miestas apatinėje vos matomas. Dar keletas vingių ir atsiduriame prie didžiulių griuvėsių.

Tai Sacsahuaman — buvusi inkų tvirtovė, pradėta statyti pirmojo užkariautojo Pachutecio apie XIV š. Šiai tvirtovei pastatyti reikėjo 20.000 darbininkų. Jie statė ją per 80 metų. Buvusios tvirtovės sienų likučiai išsiplėtę kelių kilometrų plote. Ši tvirtovė buvo trijų pakopų su trimis įėjimais į kiekvieną aukštą. Jos tikslas buvo apsaugoti miestą nuo priešų puolimų. Granito akmenys buvo atgabenti iš netoliese esančios skaldyklos. Kai kur dar žymu buvusių bokštų liekanos. Tačiau matyti tik likusios kelių pėdų aukščio sienos iš masyvių granito blokų, sudėtų ant vienas kito. Mat ispanai, užkariavę inkų imperiją, šios tvirtovės sienas ardė ir granito blokus naudojo savo statybai Cuzco mieste. Visko betgi nepajėgė išardyti ir sunaudoti, dar liko iki šių dienų archeologinis palikimas.

Idomus dalykas, kad indėnų atliktos visos iš akmens statybos nėra vergų darbo. Šiai statybai reikėjo patyrusių ir išsimokslinusių žmonių, kurie galėjo savo patyrimą ir mokslą panaudoti tokiai tiksliai statybai. Tai inžinierinis stebuklas, įvykęs prieš keletą šimtmečių.

Suvenyrų parduotuvė

Prie griuvėsių dabar indėnai visokius suvenyrus ir lama vilnų megztinius parduoda. Taip pat aplinkui ir lama gyvulių būriai ganosi. Visą prekybą čia daugiausia atlieka indėnų moterys, energingai siūlydamos savo prekes. Tačiau per daug įkyriai nelenda į akis, jeigu siūlomo dalyko nenuperki. Viena maža indėnų mergaitė, laikydamą lama ėriuką ant kelių prie griuvėsių, sudarė gražų reginį. O ėriukas, mergaitės pirštą čiulpdamas, visai nekrepė dėmesio į aplink esančius žmones. Mergaitė irgi kaip suakmenėjusi statula sėdėjo, lyg mūsų visai nematydama.

Šventyklos ir katedra

Grįždami nuo tvirtovės griuvėsių, sustojam dar keliose vietose. Pasirodo, kad aplink Cuzco miestą kalvose buvo daug inkų šventyklų, kurios aplinkui supo visą miestą. Visur belikę tik sienų likučiai iš granito blokų, ant viens kito sudėti. Tačiau Peru valdžia dabar globoja visas archeologines vietas, yra padaryti privažiavimai keliukais ir automobiliams pastatyti aikštelės. Poroje vietų sustojam pasižiūrėti į akmeninių sienų likučius, o pro kitas pravažiuojam nesustodami, vadovui beaiškinant.

Grįždami sustojame Cuzco mieste prie katedros. Šios katedros statybai ispanai panaudojo granito blokus iš Sacsahuaman tvirtovės, kurią ką tik buvome aplankę. Katedros statyba užtruko beveik šimtą metų. Ji pastatyta virš buvusios inkų šventyklos. Labai puošnus pagrindinis altorius, pagamintas iš sterling sidabro, kurio buvo sunaudota daugiau tonos. Katedroje daug žibintų, žvakidžių ir statulų iš gryno sidabro. Taipgi viškos labai gražiai papuoštos visokiais pagražinimais.

Katedroje kiekvieną rytą vyksta pamaldos. Tada neleidžia turistų. Mes lankėme po pietų, tad nebuvo maldininkų. Tačiau pavieniai ar nedidelėmis grupelėmis atėjusieji indėnai suklaupę prieš altorių meldėsi ir degino žvakes. Išėjusius iš katedros apspinta indėnų moterų su atvirukais, meziniais ir "coca" lapų arbatos dėžėlėmis. "Coca" arbata yra legali Peru krašte, bet kitose valstybėse neleidžiama. Čia gatvėje pardavinėjo degtinę po vieną dol. Piniginis vėnetas dėl siaučiančios infliacijos labai nuvertintas, nes buvęs "soles" pinigais 1.000 vertės pakeistas vienu "intis". Už vieną dol. gauni 18.000 soles arba 18 intis.

Be aplankytos katedros Cuzco mieste dar yra 22 šventovės, kurios irgi pastatytos virš buvusių inkų rūmų.

Šokiai ir dainos

Vakarienes metu "Savoy" viešbutyje buvo atlikta indėnų programa. Spalvingi moterių drabužiai daugiausia ryškios raudonos spalvos. Kelios poros pašoko tautinių šokių ir padainavo. Šokius atliko basom kojom. Grupę sudaro universiteto studentai, su kurių pranešėju, kalbančiu angliskai, teko vėliau pasikalbėti. Laisvu nuo studijų metu jie važinėja po krašto viešbučius, atlikdami turistams programą. Visi yra indėnų kilmės ir kalba savąja kalba, labai didžiulį esą indėnai — inkų kultūros palikuonys.

Į džiunglių miestą

Nors kai kuriems iš mūsų grupės sunkiai praėjo naktis, nes reikėjo naudoti deguonų kvėpavimui, bet vis tiek 5 v.r. buvom pažadinti kelionei į miestą, pasislėpusį giliai džiunglių kalnuose. Dar saulutė netekėjus sėdėjome autobuse, kuris atvežė į San Pedro geležinkelio stotį išlaipino. Čia pasitiko prie stoties didžiulis indėnų turgus, kur visa gatvė prieš stotį buvo prikimšta indėnų su savo prekėmis. Pro minią turistų ir vietinių vos galėjai prasiskverbtį per salę. Traukinio jau laukė keletas šimtų žmonių. Išvažiavimo laikas — 7 v.r., bet žmonės jau laukė nuo 6 v.r., nes turistinis traukinys eina tik vieną kartą per dieną. Kiekvieną dieną 5.30 v.r. eina ir reguliarus traukinys iš Cuzco, kurį skirtas vietiniams ir žymiai pigiau kainuoja. Juo pasinaudoja ir daugybė studentų, kurie šiuo traukiniu atvyksta į Machu Picchu stotį 15 minučių ankčiau, negu turistinis traukinys.

Mums neatrodė, kad per šią žmonių masę prasiskverbim ir gausim vietą traukinyje, kur buvo tik trys ilgi vagonai, turį apie 180 vietų. Tačiau vadovas sugebėjo praversti pro visus susikimšimus ir suso-

dinti į atskirą vienetą. Traukinio vagonai visi nauji, modernūs su minkštomis sėdynėmis, tad visai patogiai įsitaisome. Vadovas parodo ir greta ant kitų bėgių stovintį apšepusiais vagonais su kietais suolais vietinio susisiekimo traukinį. Sako, pasižiūrėkit, koks skirtumas tarp turistinio ir vietiniams skirto traukinio! Neatrodė, kad visi norintieji pateko į šį traukinį, nes punktualiai 7 v.r. švilptelėjo ir pradėjo riedėti trijų valandų kelionei į džiunglių miestą.

Vingiuojame traukiniu

Iš Cuzco į džiunglių miestą Machu Picchu tėra 70 mylių. Tačiau nėra jokio kito kelio, išskyrus šį geležinkelį, kuris išvestas kalnų pašlaitėmis, slėniais ir upės krantais. Pradžioje važiuojam kalnų pašlaitėmis staigiais posūkiais vingiuojant, traukinio ratams cypinti ir kaukiant. Buvo idomu patirti, kaip traukinys nusileis iš 12.000 pėdų aukščio iki 8.000 pėdų. O tai buvo padaryta per keturis kartus traukiniui visai sustojus ir atbulam manevruojant į žemesniam lygįje esančius kitus bėgius.

Pakelėje kur-ne-kur indėnų purvo trobelės prisiglaudusios prie kalnų, taipgi ir purvo plytų tvoros kaip kur stovi. Jos neatsparios lietuvi ir jeigu būna neuždengtos, per ilgesnį laiką išplaunamos. Prie trobelių laksto šunys, knaisioja pašalius kiaules. Kalnų pašlaitėse žemė išdirbta ir daugiausia auginamos bulvės. Pakelėse matyti ir eukaliptų medžių prisodinta, kurie atgabenti iš Australijos.

Upė ir jos krantai

Nuo kalnų nusileidžiam į slėnį, kuriuo Urubamba upė plugdo savo vandenį į Amazonės upę. Pradžioje ši upė visai neįspūdinga, kai kur matosi visai maža srovėlė, toliau akmenimis užgrūdyta, į aukštus granito kalnus suspausta. Privažiuotas slėnis išsiplėčia į plačias lankas, kur ganosi gyvulių bandos ir avių pulkai. Verkiantieji gluosniai stūkso nuleidę šakas palei upės krantus, visur aplinkui žalia, kiek tik akis užmato.

Slėnis pasibaigia ir vėl vingiuojame kalnų šlaitu. Apačioje vingiuoja paplatėjusi upė. Perskrodžiam tarpekį, kur upė tarp didelių akmenų suspausta. Traukinys nusileidžia visai prie upelio vandens žemyn ir sustoja paskutinį kartą pereidamas ant kitame lyggyje esančių bėgių. Dabar traukinys eina tarp suspaustų iš abiejų pusių kalnų, kurie šauna tiesiai į dangų. Tačiau kur tik pasitaiko tarp akmenų nors ir mažas žemės sklypelis, jis yra išdirbtas ir žaliuoja.

Protarpiais kalnai nutolsta ir jų šlaituose padarytos dar iš įkai laikų akmeninės terasos, tarp kurių laukai apsėti ar apsodinti. Urubamba upė jau paplatėjusi neša drumsliną vandenį toliau ir traukinys per tiltą pervąžiuoja į kitą pusę. Dabar dirbamos žemės terasos tęsiasi iš abiejų upės pusių. Vienam upės krante vadovas parodo išlikusią inkų apsigynimo sieną, surestą iš granito akmenų ir nusitesusią toli pagal kalno šlaitą.

(Bus daugiau)

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išsivijoje!"**

A+A

ALFONSUI BUDRIŪNUI

mirus, žmonai ADELEI, sūnams, jų šeimoms bei giminiams reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

Vera ir Juozas Jocai
Gertrūda ir Vladas Jocai

Red. pastaba. "TŽ" nr. 27 išspausdintoje užuojautoje yra klaida, kuri įvyko priimant tekstą telefonu. Čia kartojame ištaisytą užuojautą ir atsiprašome už klaidą.

A+A

ELENAI JUTELIENEI

mirus,

jos vyrą — mūsų klubo narį POVILĄ nuoširdžiai užjaučiame —

Sudburio lietuvių žūklautojų ir medžiotojų klubo "Geležinis vilkas" nariai

A+A

PETRONELEI MALSKIENEI

mirus Lietuvoje,

jos sūnų JUOŽĄ, mūsų mielą draugą, liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. Meškys

H. Matijošaitis

Vyt. Skaržinskas su šeima

A+A

JURGIUI JURGINĖNUI

mirus,

seserį DANUTĘ BOBINIENĘ, jos vyrą PETRĄ bei visas gimines Lietuvoje nuoširdžiai užuojautą —

St. S. Rakščiai

VI. K. V. Jokūbauskai

M. I. Repečkos

L. Eug. M. Kleviai

Hamilton, Ontario

A+A

JURGIUI JURGINĖNUI

mirus,

reiškiamė nuoširdžią užuojautą velionies seseriai DANUTEI BOBINIENEI, jos vyrui PETRUI, visiems giminėm Lietuvoje ir drauge su jais liūdime —

D. V. Kekiai

B. V. Perkauskai

D. R. Mačiukai

G. B. Čikai

A. J. Mačiukai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Šv. Pauliaus šventovė Toronte, kur 1987 m. birželio 13 d. įvyko baltiečių surengtos bendros sibirinių tremimų pamaldos. Ryškus plakatas skelbė praeiviams baltiečių tragediją

Nuotr. J. Ligerio

Prašymas su šimtais tūkstančių parašų

Lietuvos tikintieji atkakliai prašo grąžinti atimtą šventovę Klaipėdoje

TSKP generaliniam sekretoriui M. Gorbačioviui

Religinių reikalų tarybos pirmininkui K. Charčevui

Lietuvos TSR ministerių tarybai

Telšių vyskupijos vyskupui A. Vaičiui

Nuo Klaipėdos katalikų bendruomenės ir visų Lietuvos TSR katalikų

PAREIŠKIMAS

1961 m. mes, Klaipėdos ir visos Lietuvos tikintieji, savo lėšomis Klaipėdos mieste pastatėme TAIKOS KARALIE-NĖS vardo bažnyčią, kuri yra 25 metrų pločio, 60 metrų ilgio, gyvenamąjį namą ir tris garažus. Tais pačiais metais, artėjant bažnyčios atidarymo dienai, N. Chruščiovo įsakymu valdžia atėmė šią bažnyčią bei šalia jos esančius pastatus. Bažnyčią paverė filharmonija. Valdžia tuo mus labai įžeidė; mes bažnyčią statėme, gavę leidimą, ir todėl niekuo neprasikaltome. Veikianti bažnyčia yra labai maža: 22 metrų ilgio, 12 metrų pločio. 48 kvadratinis metrus užima zakristija, o 216 kvadratinis metrų lieka tikintiesiems. Mes negalime tokioje bažnyčioje sutilpti: vieni krenta nuo tvankaus oro, kiti būna šventoriuje per karščius arba šaltįje arba net lyjant. Įrengti ventiliatoriai kelia didelį triukšmą, todėl laikomi atidari langai, tačiau žmonės nuo skersvėjo dažnai suserga.

1938 m. Klaipėdoje gyveno 50.000 gyventojų ir buvo penkios bažnyčios. 1961 m. statant bažnyčią, mieste gyveno 80.000 gyventojų, o šiuo metu jau 200.000; tarp jų apie 130.000 katalikų.

Dėl bažnyčios sugrąžinimo tikintiesiems buvo kreiptasi:

1. 1974 m. pasiuntėme pareiškimą, po kurio pasirašė 3000 žmonių, TSRS Religinių reikalų tarybos prie TSRS ministerių tarybos pirmininkui KUROJEDOVUI;

2. 1979 m. kovo mėnesį pasiūstas pareiškimas L. Brežnevui ir Kurojedovui su 10.241 parašu;

3. 1979 m. spalio mėnesį jiems abiem pasiūstas pareiškimas, po kurio pasirašė 148.149 žmonės;

4. 1980 metais — pareiškimas Brežnevui ir Kurojedovui su 600 parašais;

5. 1981 m. birželio mėn. nuvyko trijų žmonių delegacija į TSKP centro komitetą bei religinių reikalų tarybą;

6. 1981 m. dešimties žmonių delegacija kreipėsi į religinių reikalų tarybą;

7. 1982 m. buvo pasiūstas Brežnevui ir Kurojedovui pareiškimas su 21.033 parašais.

8. 1982 m. dešimties žmonių delegacija trečią kartą lankėsi religinių reikalų taryboje;

9. 1983 m. pareiškimas su 22.539 parašais buvo pasiūstas Andropovui ir Kurojedovui;

10. 1983 m. delegacija iš dešimt žmonių ketvirtą kartą vyko į religinių reikalų tarybą;

11. 1984 m. pasiuntėme pareiškimą Černenkai ir Kurojedovui su 11.102 parašais;

12. 1984 m. penktą kartą vyko keturių žmonių delegacija į religinių reikalų tarybą;

13. 1984 m. šeštą kartą trijų

asmenų delegacija lankėsi religinių reikalų taryboje;

14. 1985 m. septintą kartą trijų asmenų delegacija lankėsi Maskvoje religinių reikalų taryboje;

15. 1985 m. gegužės mėn. aštuntą kartą keturių asmenų delegacija vėl ten lankėsi;

16. 1985 m. Didžiojo tėvynės karo dalyviai ir veteranai pasiuntė pareiškimą M. Gorbačioviui dėl Klaipėdos bažnyčios grąžinimo tikintiesiems; pareiškimas pasiūstas taip pat ir religinių reikalų tarybai;

17. 1985 m. Klaipėdos tikintieji M. Gorbačioviui pasiuntė per tūkstantį laiškų;

18. 1986 m. pasiūstas pareiškimas TSRS ministerių tarybos pirmininkui ir religinių reikalų tarybos pirmininkui su 10.501 parašu;

19. 1986 m. devintą kartą keturių asmenų delegacija lankėsi Maskvoje, religinių reikalų taryboje.

Jau keltini metai mums siūlo perstatyti dabartinę bažnyčią — ją padidintų keliais šimtais kvadratinėmis metrų. Mes su tuo negalime sutikti: ji vis tiek būtų per maža, o ją remontuojant liktume visai be bažnyčios.

Klaipėdoje lankosi įvairių kraštų jūreiviai. Jie stebisi, kaip mes vargstame tokioje mažoje bažnyčioje, o mūsų pačių pasistatytą bažnyčią atimta ir paversta filharmonija.

Artėjant šėsių šimtų metų Lietuvos krikšto jubiliejui, mes Jus prašome atitaisyti mums padarytą skriaudą — sugrąžinti atimtą bažnyčią arba pastatyti tokio pat dydžio naują. Mes nesiliausime prašę to padaryti, kol klaida nebus ištaisyta: tai pats gyvenimas verčia mus taip elgtis.

Prierašas: Po 314 šio pareiškimo egzempliorių surinkta 73.000 parašų, o vėliau po 16 pareiškimo egz. surinkta dar ir 3.000 parašų. Iš viso 76.000 parašų.

Klaipėda, 1987 sausis.

Pastaba: Galėjome surinkti 2-3 milijonus parašų, tačiau mus labai persekiojo Saugumo ir milicijos darbuotojai: jie mus gąsdino, iš rankų atimdavo pareiškimus ir juos plėšė. A. Bumbulį areštavo ir laikė, kol baigėsi švenčių dienos (tai yra septynias paras) už tai, kad rinko parašus Šiluvoje. I. KAZALUPSKĄ jie nuolat apsupdavo ir atimdavo pareiškimo egzempliorius su jau surinktais parašais. Jie užpuldavo ir kitus, rinkusius parašus, apkaltindavo juos vagyste, atimdavo daug pareiškimų su parašais.

Saugumo ir milicijos darbuotojai nuolat persekiavo 73 metų amžiaus klaipėdiečių Z. Pekneriūtę, kuri sirgo stenokardija ir kentė nuo hipertenzijos. Pastaroji su kitais prisidėjo prie bažnyčios statybos, o dabar vėl vargina visus dėl jos sugrąžinimo tikintiesiems. Jie grąsdino, kad pasodins ją į kalėjimą už tokią, jų žodžiais tarant, antisovietinę veiklą. Nejaugi prašymas grąžinti bažnyčią yra nusikaltimas?

Mūsų adresas: 235800 Klaipėda, Lietuvos TSR, Vytauto 18-18, Avelis Antanas.

Red. Šis tekstas yra verstas iš rusų kalbos. Perrasė Lietuvių informacijos centras Bruklayne.

Ar pavyks Gorbačioviui reformos?

Atviro politika ir planuojami pakeitimai susiduria su didelėmis kliūtimis

BRONIUS VAŠKAITIS

Po Černobilio atominio reaktoriaus katastrofos, po amerikiečio žurnalisto Nicholas Daniloffo suėmimo neva dėl šnipinėjimo, po nesėkmingos viršūnių konferencijos Reykjavike, Islandijoje, — Sov. Sąjungos „boso“ Michailo Gorbačiovo autoritetas politinėse sferose pradėjo smarkiai kristi. Žmonės itin nūro, kai jis dvi dienas tylėjo, kai radioaktyvūs debesys slankiojo Rytų ir Vakarų Europos padangėse, nuodijami dirvožemį, augmeniją, vandenį, nešdami didelę grėsmę dabarties ir ateities žmonijai. Gorbačiovas buvo apšauktas didžiausiu oro teršėju, ir jo adresu buvo paleista aibės piktų kaltinimų.

Tačiau nūnai apie jį jau kalbama kaip apie humanistą, meno puoselėtoją, taikos skleidėją, didelių reformų architektą. Minėtose srityse jis jau yra šį bei tą į padaręs. Europoje Gorbačiovas tampa net populiškesniu už prez. Rolandą Reaganą. Garsiai reklamodamas savo atviro politika, į Kremlių iš visur pradėjo kviesti rašytojus, menininkus, intelektualus, politikus. Visa tai kam primena XVI š. pabaigoj caro Petro Didžiojo į Rusiją gabenimą amatininkų, laivų statytojų, vilantinų, kad tuo carinė imperija bus ištraukta iš viduramžių ūkanų.

Kyla klausimas, ar jam, nepakeitus sovietinės komunistų sistemos, nesumažinus kompartijos galios, pavyks visus užmojus realizuoti? Kokia bus jo oponentų reakcija? Ar jis, kai ir Chruščiovas, nebus nustumtas nuo sosto? Kaip į pasikeitimus žiūrės vakariečiai?

Kitų reformos

Gorbačiovas nėra pirmas, norintis Sov. Sąjungoje įvykdyti reformas. Jas bandė Stalinas, Chruščiovas, Brežnevas, bet niekas neišėjo. Vaidingumo dėlei panaudosime anksčiau už geležinės uždangos kursavusį, o dabar ir į Vakarus persimetusį anekdotą.

Gerei nusiteikę traukiniai keliauja trys „tovariščiai“. Stalinas, Chruščiovas ir Brežnevas. Kažkur Sibiro tundrose tas traukinys staiga sustoja ir nė krust. Stalinas susiraukęs sušunka: „Sabotažas! Palaukit, draugai, aš tuojau viską su tvarkysiu“. Išlipęs iš traukinio revoliūveriu nušaua garvežio vairuotoją, pasisukinėja apie traukinį ir grįžęs giriasi draugams, kad viskas tvarkoje. Tačiau traukinys vis tiek nejudą. Išėina Chruščiovas. Pasukina vieną kitą sraigtelį, maloniai pasikalba su nauju vairuotoju ir grįžta beveik tikras, kad traukinys pradės važiuoti. Bet ir vėl nė iš vietos. Pagaliau atsistoja Brežnevas, prieina prie lango, užtraukia užuolaidą ir staiga, kad ir surūdijęs, garvežys pradeda judėti.

Paprastai anekdotas sukelia didesnę ar mažesnę juoką. Tačiau šiuo atveju satyrinė forma norima pasakyti, kad kažin ar vėta Sov. Sąjungoje bandyti bet kokius pakeitimus. Gal geriau visą laiką laikyti nulaidus geležinę uždangą, ir viskas bus tvarkoje. Tegu skurdas klesti ir toliau.

Vis tiek įdomu pažiūrėti, kokias reformas bandė daryti Stalinas ir kokie buvo jų rezultatai. Pirmųjų reformų bandymą pradėjo 1920 m. pats Leninas, nes po revoliucijos, užtrukusios 3 m., krašte siautė badas, visokie nepretekliai, ekonominis pakrikimas. Todėl buvo leista valstiečiams, atlikus prievolės, gaminius parduoti laisvoje rinkoje. Nuimtą varžtą ir nuo smulkios prekybos. Duota šiek tiek laisvės amatininkams. Asmeninės iniciatyvos dėka žemės ūkio ir pramonės gamyba pakilo iki priešrevoliucinio lygio. Vėliau tai vadinamai naujaijai ekonominei politikai (NEP) nesipriešino ir Stalinas.

Tačiau pradėjo reikštis pavvydas, ypač iš bolševikų, sakantių, kad jie jungėsi į revoliuciją ne tam, kad vėl prisitaigintų naujų buržujų. 1927 m. Stalinas pradėjo kolektyvizaciją, norėdamas pirmoje vietoje sunaikinti „kulakus“, dabar vadinamus „buožu“. Ūkininkai nenorėjo lengvai atiduoti tai, ką buvo laimėję. Jie buvo apšaukti kontrarevoliucionieriais,

valdžios priešais. Daugelis jų buvo išmarinti badu arba ištremti Sibiran lėtai mirčiai.

Betgi dabar, po 67 metų, ta anksčiau iškeiktoji NEP vėl prisiminta. Ta proga Kolesnienko „Pravdoje“ rašė, kad dabar sovietai gyvena kitokius laikus, turi būti lankstūs, daug ką pasisavinti iš Lenino NEP. O Gorbačiovas, kalbėdamas partijos pareigūnų susirinkime, pridėjo: „NEP dėka žmonių gyvenimo lygis pakilo keturis kartus. Kodėl gi turime atmesiti tokius svarbius pagerinimus?“

Gorbačiovo reformos

Gorbačiovas, save laikydamas marksistu-leninistu, idealistu komunistu, nė negalvoja keisti savo komunistinės sistemos arba mažinti partijos galią, o tik kraštą sumoderninti, su savo reformomis priartėti prie vakariečių. Yra užsimojęs decentralizuoti įstaiigas, panaikinti kai kurias ministerijas, daugiau laisvės duoti didžiosioms įmonėms. Darbininkai skatinami mažiau gerti, o daugiau dirbti. Vėl kalbama apie Stalino laikais pagarsėjusį Stachanovą, per vieną pamainą iškasusį 101 toną anglį. Penkerių metų planą jis nori įvykdyti per ketverius. Kompartijos sušauktame susirinkime kėlė mintį, esą, reikalui esant, galima pakritikuoti ir aukštųjų komunistų pareigūnus. Tai išgirdęs, tuojau pradėjo murmeti užsienio reikalų ministeris Andrejus Gromykas, sakydamas, jog tuo bus knisamasi po pamatais partijos, kuri iki šiol buvo laikoma absoliučiai neklaidinga. Jam tuojau buvo duota mažai reikšminga prezidento vieta, o užsienio reikalų ministerru paskirtas lojalus Eduardas Ševardnadze.

Nuo revoliucijos praėjus 70 metų Sov. Sąjungoje beveik visiškai išgaravo idealistai komunistai. Įsigalėjo korupcija, kyšininkavimas, protekcijos, favoritizmas, šunuodegavimas, noras bet kokia kaina, nors ir bukapročiams, bet persenusiems, išlaikyti aukštesiose pareigose. Apskaiciuojama, kad sustabarėjusių karjeristų armija šiuo metu siekia apie du milijonus. Ji yra nusistačiusi prieš bet kokias reformas. Išversti didžiuosius, pakeitimams nepalankius partijos šulius Gorbačioviui yra gana sunku. Teko nuepti R. Rimvydo Šilbajorio, nepersinausiai Vilniaus universitetą dariusio pranešimą apie išeivijos lietuvių rašytojų kūrybą, o vėliau Filadelfijoje gvildenusio poezijos raidą pavergtę Lietuvos pastaba, esą reformų nenorinčių tarpe yra ir eilinių žmonių. Jie mano, kad šiuo metu padėtis yra pakenčiama. Bijo, kad pradėjus modernizaciją gali kilti visokie neramumai, netvarka ir į Kramliaus sostą gali atsistėti vėl koks nors griežtesnis linijos šalininkas. Betgi reikia nepamiršti, kad nemažai yra ir reformų entuziastų. Jie trokštą daugiau laisvės kultūrinėje, socialinėje, politinėje, žmogaus teisių srityje. Nori priartėti prie vakarietiškos demokratijos.

O kaip su komunizmu plėtra?

Yra manantių, kad sovietai, būdami užimti vidaus reformomis, atsisakys globalinės komunizmo plėtos. Tokia nuomonė stipriai reiškėsi praėjusių metų pradžioje, kai Gorbačiovas garsiai kalbėjo apie kariuomenės atitraukimą iš Afganistano. Tačiau tai buvo daugiau propagandinis triukas. Iki šiol tuo reikalu nepadarė nieko konkretaus. Priešingai, karo veiksmai Afganistane sustiprėjo. Pradėjo vis dažniau bombarduoti Pakistaną. Išvytė spaudimą į jo politines frakcijas. Tuo būdu pakistaniečiai nustatė prieš Afganistaną pabėgėlius bei jų laisvės kovotojus. Angoloje sovietų remiami kubiečiai ruošiasi masiniam puolimui prieš Joną Savimbę vadovaujamus partizanus. 1986 m. Nikaragvai pristatė ginklų už 500 mil. dolerių. Savo nusiginklavimo politika Gorbačiovas nori sušaldyti Atlanto Sąjungą.

Kitų nuomonės

Sovietų vasalų reakcija Rytų Europoje nevienoda. Gen. Jeruzelskis ir Vengrijos vadai jas sutinka pozityviai. Čekoslovakijos Gustavas Husakas, į valdžią įsodintas Brežnevo, reformoms didelio entuziazmo nerodo. Rytų Vokietijos diktatorius Erichas Honekeris yra linkęs daugiau kalbėti apie savo marksistinį planavimą. Romunijos valdovas giriasi, kad pas jį visi pagerinimai jau padaryti. Politinės padėties žinovai sutinka, kad Sov. Sąjungoje daromų reformų praeorės ir kitų komunistinių kraštų masės.

Vakariečių nuomonės dėl reformų taip pat yra įvairios. Yra manantių, kad reikia atgaivinti atolydį, daryti nuolaidas nusiginklavimo srityje. O V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris Dietrichas Genscheris vakariečiams pataria Gorbačiovą stipriai paremti ekonomiškai. Kitaip jo reformos gali subliukšti kaip muilo burbulas.

Amerikiečių-sovietų ryšių komiteto Sov. Sąjungos ambasados Vašingtone ekonominį reikalų patarėjas Yevgeny Kutov gyresis, kad sovietų gyventojai turi apie 30 bilijonų dolerių, kuriuos norėtų išleisti geresnėm prekėm įsigyti.

Pagal JAV prekybos departamento duomenis, jau apie 30-40 šio krašto korporacijų yra pareiškusios norą prekiauti su sovietais. Jos tvirtina, kad tataras atsisrą daugiau darbų, greičiau suksis ekonominis ratas. Vienok yra bijantių, kad tokiu būdu JAV gali pasidaryti per daug priklausančios nuo sovietinės rinkos. Ten įvykus stailėjimams pasikeitimams, gali skaudžiai nukentėti šio krašto ekonominė padėtis.

Sovietų intelektualas Robert Conquest perspėja, kad sumoderninta totalistinė valstybė pajęs pasigaminti daugiau ginklų ir Vakarams bus pavojingesnė negu dabar.

Turbūt nūnai nėra žmogaus, galinčio išpranašauti, kas atsitiks su Gorbačiovo užsietomis reformomis. Manoma, jeigu jis jas stums per greitai, gali būti pašalintas iš valdžios arba net nužudytas, kaip atsitiko su caro reformininku Petru Stolypinu. O jeigu jas pavyktų įvykdyti, tai gal, kaip vienas amerikietis mano, sutikdami 21-jį šimtmetį, sovietai švęs didžiulį džiaugsmo šventę. Ant Lenino mauzoliejais stovės Gorbačiovas ir pirmas paradą. Praeinančios minios pašnibždomis tars: „Tai Michailas Didysis“.

Toronto lietuvių choro „Volungė“ narės, giedojusios baltiečių surengtose sibirinių tremimų pamaldose Šv. Pauliaus šventovėje 1987 m. birželio 13 d.

Toronto lietuvių choro „Volungė“ narės, giedojusios baltiečių surengtose sibirinių tremimų pamaldose Šv. Pauliaus šventovėje 1987 m. birželio 13 d.

Nuotr. St. Dabkuso

Kanados valstybės sekretorius ir daugiakultūrų reikalų ministeris DAVID CROMBIE su kitais kanadiečiais veikejais sibirinių tremimų pamaldose Toronto Šv. Pauliaus šventovėje 1987 m. birželio 13 dieną, kur skaitė vieną Šv. Rašto ištrauką

Nuotr. Lino Daukšos

Italų korespondentai Lenkijoje

Keletas Italijos spaudos atstovų lydėjo Šv. Tėvą Joną-Paulių II vizito metu Lenkijoje ir aprašė savo įspūdžius.

Daug dėmesio skyrė Latvijai ir Lietuvai

„TŽ“ bendradarbis Italijoje atsiuntė visą eilę iškarpų italų spaudos, kuri daug rašė apie Šv. Tėvo kelionę Lenkijon. Ryšium su jo pareiškimais apie Lietuvą italų žurnalistai nepagailėjo vietos ir Baltijos kraštams.

Baltiečių rezistencija

Dienraštis „Avvenire“ (iškarpos data nepažymėta) išspausdino savo bendradarbio Fausto Fasciani straipsnį „Baltiečių rezistencija“. Jame autorius antrinėje antraštėje sako: „Europos taryba remia lietuvių, estų ir latvių reikalavimą laisvės ir apsiprendimo teisės“.

Tarp daugelio 1987 metų įvykių autorius išskiria suaktualėjusį Baltijos valstybių klausimą. Šv. Tėvo planuota kelionė į tuos kraštus, Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį, Gorbačiovo lankymąsi Baltijos kraštuose ir Europos tarybos rezoliuciją, priimtą 1987 m. sausio mėnesį. Pastarąją autorius plačiai komentuoja, primindamas, kad 14-koje jos punktų yra išreikšti pagrįsti bei teisėti reikalavimai.

Baltijos kraštuose vykstanti nuolatinė rezistencija, kurios ryškiausias ženklas esąs „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“, kuriai 1987 m. kovo 19 d. suėjo 15 metų.

Latvių likimas

Tas pats dienraštis „Avvenire“ 1987 m. gegužės 27 d. laidoje išspausdino minėto žurnalisto Fausto Fasciani straipsnį apie latvius: „Nesibaigiantis latvių likimas“. Jame autorius iškelia „Helsinkio 86“ grupės veiklą, pabrėždamas, kad ją sudarė trys jauni darbininkai kovoti prieš tautos rusinimą. Tai Linards Grautins, Raymond Bitnieks, Martin Bariss. Jie esą kreipėsi į Gorbačiovą, kompartijos centro komitetą, Šv. Tėvą, Jungtines Tautas, latvių išeiviją ir į amerikiečių delegaciją, dalyvavusią Jūrmalos konferencijoje.

Didžiausią rūpestį latviams sudaro masinis ukrainiečių ir

gudų gabenimas Latvijon ryšium su atomeine nelaime Černobilyje. Jie padidina ir taip jau gausų rusų darbininkų skaičių. Kitataučių skaičius esą tiek padidėjo, kad latviai (1,5 milijonų) savo tėvynėje tapo mažuma.

Latvių kalba, gininga sanskritui, esanti gujama išmokyklų, įstaigų ir viešų vietų, nes rusai jos nelaiko „tarpautine kalba“.

Žodžiu sakant, latvių tautos būklė esanti tragiška, reikalinga laisvojo pasaulio pagalbos.

Dėmesys Lietuvai

Kiti dienraščiai — „Il Giornale dell'estero“, „Il Tempo“, „Corriere della Sera“ 1987 m. birželio 11 d. daug vietos skyrė Šv. Tėvo Jono-Pauliaus kelionei į Lenkiją. Aprašymų pobūdį rodo jų antraštės: „Visa Krokuva sveikina savo Tėvą“, „Popiežius Krokuvėje atakuoja Gorbačiovą“, „Man nebuvo leista aplankyti mielos broliu Lietuvoje“. Pažymėtina, kad visuose aprašymuose nemažai vietos paskirta Šv. Tėvo pareiškimui apie Lietuvą. Minimas Lietuvos krikštą 1387 m., Jogailos santuoka su Jadvyga, Lietuvos-Lenkijos unija, krikšto sukakties iškilmės Lietuvoje, kuriose Šv. Tėvas labai norėjęs dalyvauti ir pasimelsti Lietuvos žemeje drauge su jos gyventojais gimtąją jų kalbą.

„Corriere della Sera“ pirmena, kad Šv. Tėvas ir 1984 m. kazimierinių iškilmų proga norėjęs aplankyti Lietuvą, bet Kremlius neleides. Net jo kardinolui Casaroli nebuvu leista nuvykti kaip Šv. Tėvo atstovui. Esą kai Jonas-Paulius II kelionėje Roma-Dacca buvo žurnalistų paklaustas, ar ruošiasi vykti Rusijon, gavo atsakymą: „Aš kalbu ne apie kelionę Rusijon. Tai nesiderintų su mano sielovadine pareiga aplankyti Lietuvą“.

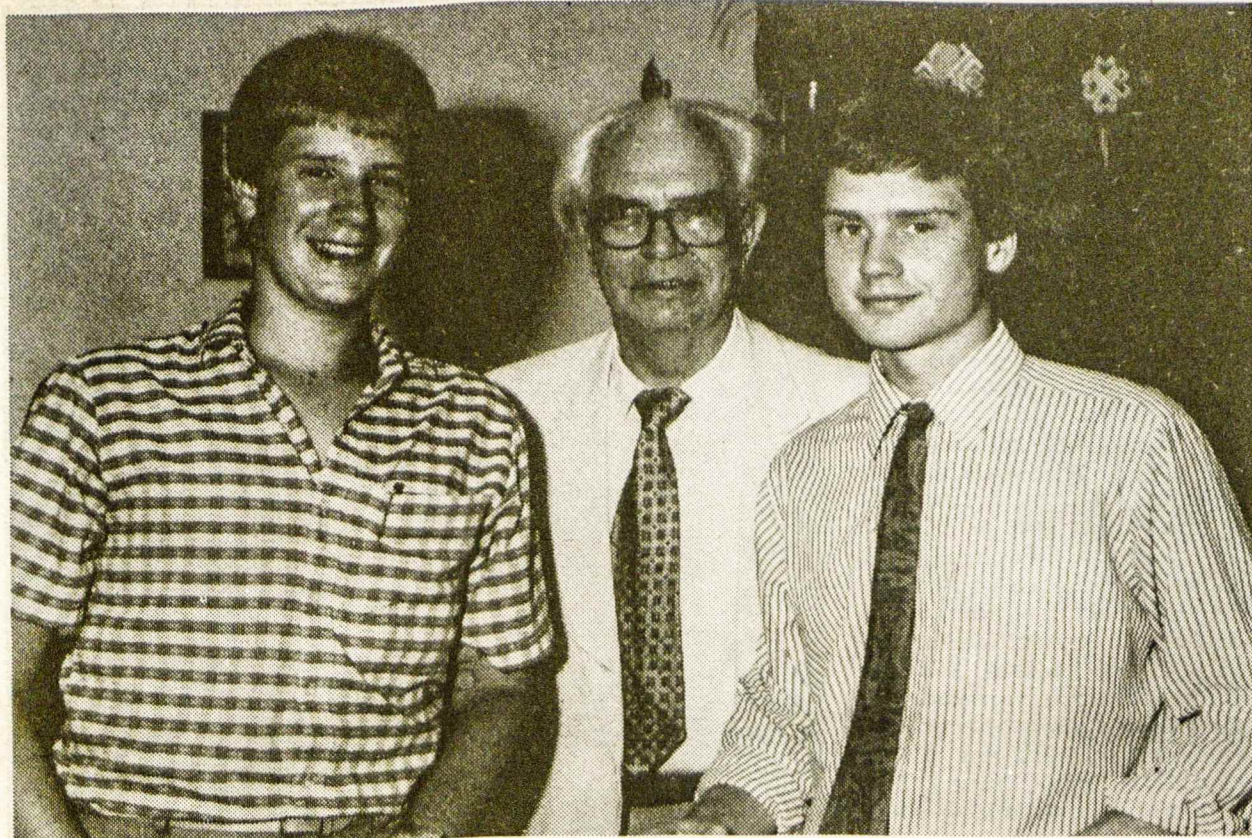
„Corriere della Sera“, komentodamas Šv. Tėvo pareiškimus apie Lietuvą ir jos krikšto iškilmes, išreiškia nuomonę, kad Jonas-Paulius II antrą kartą buvo prašęs Kremlių leidimo aplankyti Lietuvą, bet jo negavo. Viešas jo pareiškimas tuo klausimu esąs kartu ir protestas.

Kalbėdamas Krokuvėje Jonas-Paulius II apie dabartines Lenkijos problemas, sunkią jos moralinę ir ekonominę būklę, pareiškė: „Apie tas problemas negaliu tylėti. Popiežius negali tylėti, juo labiau popiežius lenkas. Aš gi esu lenkas!“ Jo pareiškimas palydėjo milijoninę miną plovimais ir iškeltomis rankomis, rodančiomis „V“ ženklą. M.

Bookbinding Studio „SAMOGITIA“

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station „B“ Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Amerikos Lietuvių fondo premijuoti du jauni lietuviškos spaudos korespondentai – DAINIUS BRAZAITIS (kairėje) ir LINAS BUNTINAS (dešinėje), tarp jų – žurnalistas ANTANAS JUODVALKIS, sukvietęs spaudos konferenciją, kurioje ir buvo įteiktos premijos 1987 m. birželio 13 d. Čikagoje. Nuotr. J. Tamulaičio

Lietuvos krikščionybės išskilmės Romoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nių minia ir su daugeliu sveikinosi, o Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė šoko ant scenos tautinius šokius.

Šv. Petro bazilikoje

1987 m. birželio 28, sekmadienio rytą, lietuviai rinkosi į Šv. Petro baziliką. Besirenkant jau giedėjo bazilikoje Čikagos lietuvių operos choras. Pasirodė ilga procesija su dijakonu Paulium Mališka, 20 koncelebruojančių kunigų, vyskupų ir popiežiumi. Du koncelebrantai buvo lietuviai – vysk. A. Vaičius ir vysk. P. Baltakis, o kiti – įvairių Europos kraštų vyskupų konferencijų atstovai. Štai jų pavardės ir atstovaujami kraštai: Italijos atstovas kard. Poletti, Vokietijos atstovas kard. Ratzinger, Prancūzijos – kard. Etchegaray, Jugoslavijos – kard. Kuharić, Europos vyskupų konferencijų tarybos vadovas kard. Martini, Ispanijos – kard. Suquia Goicoechea, Lenkijos – kard. Gulbinowicz, Vengrijos – arkiv. Paskai, Turkijos – arkiv. Bernardini, Belgijos – arkiv. Schotte, Austrijos – arkiv. Goer, Portugalijos – vysk. de Almeida Trindade, Anglijos – vysk. Foley, Skandinavijos kraštų – vysk. Grau, Olandijos – vysk. Schure, Šveicarijos – vysk. Correcco. Graikijai atstovavo kun. Roussos, o marijonams – kun. D. Petraitis.

Po įžanginių Mišių maldų vysk. A. Vaičius kreipėsi lotyniškai į popiežių, prašydamas, kad arkiv. Jurgis Matulaitis būtų paskelbtas palaimintuoju, o lietuviškai popiežiui išdėstė Matulaičio biografiją. Tada popiežius oficialiai paskelbė palaimintuoju arkiv. Jurgį Matulaitį-Matulewicz.

Po iškilmingo paskelbimo palaimintuoju arkiv. Jurgio Matulaičio visus sujauzdino tolimesnė scena, kurią labai vaizdiškai aprašė "L'Osservatore Romano" puslapiai. Vyskupas Antanas Vaičius, pavergtosios ir persekijuojamos mūsų tautos atstovas, puolė popiežiui po kojų ir jas bučiavo, o sujauzdintas popiežius pakėlė jį ir apsikabino. Tuo tarpu už didžiojo altoriaus bazilikos skliautuose nukrito šydai ir pasirodė pal. Jurgio Matulaičio didžiulis portretas. Vėliau po Mišių, išėję iš bazilikos, matėme, kad ant Šv. Petro bazilikos fasado taipgi kabėjo toks pat pal. Jurgio Matulaičio portretas. Po šios įdomios scenos vysk. Vaičius vėl prabilo lotyniškai.

Iškilmingos Mišios

Pirmąjį Mišių skaitinį lietuviškai skaitė Centrinio šventės komiteto pirm. J. Kavaliūnas, o antrąjį skaitinį angliškai – sesuo Stasė Normantaitė. Evangeliją lotyniškai giedodį dijakonas Paulius Mališka. Šv. Tėvas kreipėsi į visus šiais lietuviškais žodžiais: "Garbė Jėzui Kristui". Paskui pamokslą dalį jis skaitė itališkai.

Popiežius lietuviškai sveikino visus lietuvius, susirinkusius minėt iškiliosios sukakties, ir linkėjo, kad toji šventė mus vestų arčiau Marijos, šv. Kazimiero ir pal. Jurgio Matulaičio. Jis taipgi išreiškė savo sveikinimus angliškai, lenkiškai ir prancūziškai, dėkodamas Europos vyskupams už brolišką jungtį su Lietuva.

Po pamokslų minia žmonių plojo: pamaldose dalyvaujantys kardinolai, vyskupai, visi prie Vatikano valstybės akredituoti diplomatai, plojo ir visi tikintieji. Tai jau antras kartas, kai popiežiaus Jono-Pauliaus II dėka Lietuva susilaukia ypatingo visų šalių dėmesio.

Visos šios išskilmės buvo ištiesai transliuojamos per italų valstybinę televizijos stotį, o taipgi buvo siunčiamos per Europos televizijos tinklą į visas kitas Europos valstybes.

Po pamokslų popiežius atliko tikėjimo išpažinimą klausimų forma lotyniškai, o visų susirinkusių balsai aidėjo po bazilikos skliautais "credo!" atsaku. Išpažinus tikėjimą, visi buvo pašlakstyti Krikšto vandeni.

Tikintųjų maldas skaitė jaunimas įvairiomis Europos kalbomis: lenkiškai – lietuvius, prancūziškai – Bačkis, lietuviškai – Gintė Damuštė, gudaiškai – gudė mergaitė, ukrainietiška – ukrainietė mergaitė, ispaniškai – lietuvius, vokiškai – lietuvaitė. Paskui buvo nešamos aukos.

Per visas Mišias skambėjo lietuviškos giesmės, giedamos Čikagos operos choro, prie kurio dažnai jungėsi ir visi bazilikoje esantieji lietuviai.

Po pamaldų plaukė iš bazilikos dešimtys tūkstančių maldininkų į Šv. Petro bazilikos aikštę, kurioje Šv. Tėvas, sukalbėjęs maldą "Viešpaties angelas", vėl visiems kalbėjo apie Lietuvą, jos sukaktį bei naująjį palaimintąjį itališkai ir užbaigė lietuviškai "Garbė Jėzui Kristui". Paskui popiežius pro savo darbo kambario langą žiūrėjo į aikštėje tautinius šokius šokantį lietuviškąjį jaunimą.

Vėl apie Lietuvą

Štai Jono-Pauliaus kalba po maldos "Viešpaties angelas". "Brangūs broliai ir seserys, Šį rytą Romos Bendrija, kartu su seserimis Europos Bendrijomis, jungėsi dviasčiai iškilmingajai koncelebracijai Šv. Petro bazilikoje su Lietuvos vyskupais, kurie šiandieną Vilniuje švenčia šestąjį šimtmetį savo tautos Krikšto.

Tuo pačiu metu turėjau džiaugsmą iškelti į altoriaus garbė didį sūnų šios tautos – Dievo tarną arkiv. Jurgį Matulaitį-Matulewicz, vyskupą ir pavyzdiną vienuolį, religinių vienuolių reformatorių bei steigėją, užsiedusį didžią meilę Nekaltajai Mergelei, prakilnų nenuilstančios ir uolios dvasios ganytoją.

Vilniaus šventovės per sekmadienines pamaldas būna perpildytos. Į Šv. Teresės šventovę netilpę dalyviai stovi lauke ant laiptų. Nuotrauka daryta 1983 metais. Padėtis nėra pasikeitusi ir šiuo metu

Per šiuos šimtmečius nuo evangelizavimo pradžios krikščioniškasis tikėjimas tvirtai įsišaknių Lietuvoje: giliai persunkdamas žmonių dvasią, įkvėpė savąsias vertybes pačioje, dvasiniame gyvenime, kultūroje ir mene.

Ypatingai jaučiamas yra pamaldumas į Dievo Motiną, taip kad būsimasis popiežius Pijus XI, kai dar buvo tos tautos apaštalinis vizitatoriumi, sakydavo: "Lietuva yra Marijos žemė".

Garsiausia jos šventovė, be abejonės, yra Aušros Vartai. Per keturis šimtmečius ji buvo maldos ir dvasinio pakilimo vieta visiems žmonėms, kurie plaukė prie stebuklingojo 'Gailestingosios Motinos' paveldo, vaizduojančio Dievo Motiną, žmonių Užtarėją ir Globėją, į kurią kreipiamasi su pasitikėjimu įvairiuose reikaluose.

Nežiūrint visų naikinimų, vykusių įvairių metu, ir sugriovimo sostinę supančių sienų, prie kurių buvo ir gražieji Aušros Vartai, toji šventovė visada išliko nepažeista visokių kovų, gaisrų bei naikinimų: savuoju dvasingumu visada liko priegloba taikos ir vyrų, jantių maldos centru ne tik lietuvių ir lenkų, bet ir katalikų iš kitų artimųjų tautų. Tokiu būdu Aušros Vartai tapo vilties ženklu žmonėms, kurie atpažįsta išganymo žinią, trykštančią iš šios šventovės: žinią meilės, taikos, teisingumo ir laisvės.

Kitas Marijos pamaldumo centras, kurį ypatingai reikia paminėti, yra Šiluvos šventovė, į kurią plaukia kasmet minios tikintųjų, pilnų pamaldumo ir dažnai su dideliu nuovargiu bei pasiaukojimu. Ypatingai gausios šventovės lankymas būna Nekaltosios Mergelės Marijos gimimo šventėje.

Kitos Marijos šventovės, lankomos tikintųjų, yra Žemaičių Kalvarija, Krekenava ir Pivašūnai. Per šimtmečius ir dabar iš visų Lietuvos vyskupų į gausios tikintųjų minios susirenka į šiuos tikėjimo ir pamaldumo centrus, atsiduodamos Tai, kurią Jėzus nuo kryžiaus paliko mums kaip Motiną ir malonią Tarpininkę.

Kviečiu visus melstis su manimi, nes, kaip išsireiškiau laiške, pasijustame Lietuvos vyskupams sukakties proga, Lietuvos brolių ir sesių šešių šimtų metų krikščioniškasis gyvenimas tepadeda būti dabar ir visada ištikimais Kristui ir Jo Bendrijai". (B.d.)

Kun. J. Staškus

Didysis lietuviškos veiklos rėmėjas

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių fondas iš savo palūkanų paskyrė lietuviškai veiklai 261,850 dolerių

J. ŠLAJUS

JAV Lietuvių fondas šiais metais švesdamas savo veiklos 25-rių metų sukaktį, birželio 13 d. LB socialinių reikalų tarybos seklyčios patalpose Čikagoje sukvietė lietuviškos spaudos bendradarbius painformuoti lietuvių visuomenę apie Lietuvių fondo veiklą bei šių metų pelno paskirstymą. Spaudos konferenciją pradėjo ir jai pavyzdinai vadovavo LF informacijos komisijos pirm. Antanas Juodvalkis. Konferencijos eigoje, SRT pirm. Valentinaite su savo tarnyba vaišino konferencijos dalyvius puikiais pietumis.

LF tarybos pirm. Povilas Kilius ir valdybos pirm. Marija Remienė savo pranešimuose trumpai apžvelgė fondo darbą. Pagrindinis LF vadovybės uždavinys — šiais metais užbaigti LF ketvirtąjį milijono dolerių telkimą.

Pagrindinį pranešimą padarė LF pelno skirstymo komisijos pirm. Stasys Baras. LF taryba iš gautų palūkanų 1987 m. lietuviškai veiklai paskyrė \$261,850 (iš tos sumos \$9,000 1985 m. ir 1986 m. paskirstytas, bet paskirtiems tikslams nepanaudotas ir vėl iš naujo paskirtas pelnas).

LF 1987 m. pelnas pagal institucijas buvo paskirstytas taip: 1. JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos veiklai: a. švietimo tarybai \$54,700, b. kultūros tarybai \$34,800, c. socialinių reikalų tarybai \$3,000, d. LB krašto valdybai \$8,000. Iš viso \$100,500.

2. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklai \$39,400, 3. Pasaulio lietuvių jaunimo s-gai ir VI PL jaunimo kongr. \$5,150, 4. Lietuvių fondo valdybai \$14,400, 5. Studentų stipendijoms (be Vasario 16 gimnazijos) \$37,600, 6. Trylik-tajam Lituanistikos seminarui \$5,820, 7. Lietuvių operai, cho-

Rašo iš Lietuvos

Kelionės, ekskursijos, krikščionybės ir palaimintojo šventė

Dėkoju už Jūsų laišką. Mums irgi gera žinoti, kaip Jūs, lietuviai, gyvenate ir veikiate, nes niekur apie tai neišgirsu. Jus gal Tėvynės ilgesys verčia domėtis mumis, sąlygomis gyventi. Bandysiu kelti ir Kauną smulkiau parašyti.

Iš Šetos autobusu įlipom du keleiviai į Kauną. Bilietas – 85 kapeikios. Kiti sėdėjo iki Žeminių (20 kap.). Vis nauji darbininkai į darbą keliavo Jonavon į rajono centrą, vis išlipdavo ir naujų įlipdavo, mokinių po to į Kulvą kelis kilometrus pavėžėjo. Tik Kauno rajone prisilpėdė autobusas 60 žmonių, nes daug važiuoja pirkti ir parduoti pomidorų ir kitų daržovių bei gelių. Nuo Lapų bažnytkaimio prie Neries vien sodai ir auginamos po plevele daržovės. Papietavę skubėjome namo per Kėdainius.

Laukia Vilniuje žurnalistų iš visur per jubiliejų, ne visi jie mums bus palankūs. Gaila, kad Jums sunku keliauti, o pamatytumėte gražių dalykų.

Felė važiuo su 42 žmonių ekskursija iš Panevėžio į Leningradą, pasisėkę gerai, labai daug pamatė ir išgirdo per 4 dienas. Nusipirko šiltų kojų apatkių, o kelionė kainavo tik 25 rublius. Savo maisto vėžėsi. Kelionėje į Leningradą išbuvo 12 valandų. Nepavargo ir laiminges gijo. Matė pakelį 1 karvę ir kelias ožkas, mažas grįtelės. Jaunimas dainavo "Lietuva brangi". Oras toks visur: vėsu, lynojai, silpnai auga javai. Daug vaisių nelaukiam, nes išsalo slyvos, abrikosai, mažai žydi vyšnios ir 3 obelys, viena kriaušė. Bulvės išdygo, žolė virš sprindžio, geltonuoja kiauplienės, dobilai silpni. Laukiam šilumos, nes ir kambariuose reikia pasikurenti, ne jauku.

Jubiliejų atšventė Kauno katedroj V. 27. Šiandien šventino 16 naujų kunigų. Kaune bus 3 vyskupai – Kauno, Telšių, Kaišiadorių. Priima seminarionį iki 20 naujų kandidatų, bet daugiau kasmet išmiršta. Pas mus švėsim jubiliejų 13 ir 14 birželio su dekanato kunigais. Ukmergėje vyskupas bus liepos 5 d., Kelmėje VII. 19, Joniškį VII. 26, panašiai ir kitose vyskupijose reikia sutvirtinti vaikus, kurių vis mažėja bažnyčioj ir mokykloj.

Šią vasarą daug važinėjimų į didesnes bažnyčias, miestus. Palaimintojo ark. J. Matulaičio VII. 12 Kapsuke didelė šventė. Iš visos Lietuvos privažiuos. Piešia palaimintojo portretą, pagamins mažų paveikslukų žmonėms, platina privačiai tapytąjį po portretus po 200 rublių. Jo populiarumas dar nedidelis, nes nerašo spau-

rams, teatrui \$7,000, 8. Organizacijoms \$15,000, 9. Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui \$7,500, 10. Kitų institucijų ir asmenų reikalams \$29,480.

Pelno skirstymo komisiją lygiomis teisėmis sudaro trys Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos paskirti atstovai ir trys Lietuvių fondo tarybos paskirti atstovai. Pelno skirstymo komisija gavo 72 prašymus paramai gauti. Prašoma suma — \$517,000. Patenkino 56 prašymus. Šios konferencijos metu A. Juodvalkis LF vardu įteikė čekius jauniems Donelaičio lituanistikos mokyklos korespondentams Dainui Brazaičiui ir Linui Buntinui.

Šių metų pelno skirstymo komisiją sudarė: LF atstovai – pirm. St. Baras, nariai dr. G. Balukas, dr. A. Razma, M. Drunga, pavaduotojas; LB krašto valdybos atstovai – dr. P. Kisieliūsis, sekretorius, R. Vitas, V. Volertas, Br. Juodelis — pavaduotojas.

Garbės pirmininkas dr. A. Razma savo pranešime paminėjo, jog reikėtų dabar pasistengti ir suteikti dešimt milijonų dolerių kapitalą, kad LF galėtų per metus paskirti pusę milijono dolerių lietuviškai veiklai, nes vėliau gali būti žymiai sunkiau tai padaryti.

Pelno skirstymo komisijos pirm. St. Baras, baigdamas trejų metų kadenciją, padėkojo LF tarybos pirm. P. Kilui, valdybos pirm. A. Razmai, dabartinei pirmininkei M. Remienei už dalyvavimą visuose posėdžiuose stebėtojais; Alei Steponavičienei už didelį darbą paruošiant pelno skirstymo medžiagą bei puikiai parašytus protokolus; A. Juodvalkiui, sukvietusiam šią spaudos konferenciją ir įjungusiam jaunų plunksnos taltinknų.

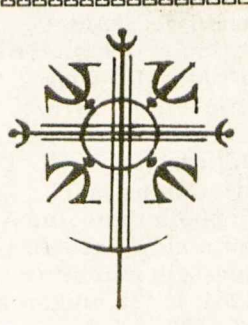
da, o bažnyčiose vėliau pastebės, išgars jo nuopelnus ir pavyzdį visiems kaip gyventi. Sakoma, kad aktualus šiems laikams.

Krikščionybės praeitis irgi mažai žinoma, prisimenama 550 jubiliejiaus metu išleistis knygos, straipsniai, bet istoriškai retas pažiūra Bažnyčios vargus ir nesėkmes, todėl emblemoj sulaužyti kryžiai.

Sunku mažai tautai išlikti, galėjom ne kartą visai pražūti kaip katalikai; pvz. latvių nedaug išliko, o estų dar mažiau, nors anksčiau buvo pakrikščinti. Svarbu išliktis, ne senumas nuo pirmo krikšto. Neaiški ateitis lietuvių visam pasauliui, gali pražūti tarp gausenų tautų ir kultūrų. Žinoma, pasitikim, viliamės, kad išlaikysim egzaminą pasilikti tikintais kaip protėviai.

Dėl kavos nesirūpinku, užteks savos gamybos. Visko dabar mažiau, nors planai didinami, skelbiamai persitvarkymai, o "pijokai" geria nemažiau. Pasitaisymui reikia didelio noro, didelių darbų, ne tik žodžių; sunku pakeisti įsigalėjusius blogus papročius.

Matav pro langą kaip mūsų upė į meškeriotąjį, ypač sekmadieniais, laukia su meškerėm, kad užkibtų kokia raudė, lydeka, bet nebėra žuvies, užteršti vandenys, o gal ir oras. Agurkai vos išdygo po plėvele neauga nes 7°C rytais, 15°C dieną, per šalta. Tulpės žydi, rožių nemaži ūgiai, kad geliai žydi baltai, rausvai, mėlynai. Tarp gelių mindžiojama pievutė, visi gėrisi, karpomos gyvatvorės, daug našlačių, metų, pinavijų. N.N.

“Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda”

**Gery Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Ukrainiečių disidentas DANYLO ŠUMUK (kairėje), ilgai kalintas sovietiniuose lageriuose, buvo išleistas į Kanadą pas savo brolių. Šalia jo – vertėja JENNIE ZAYACHKOWSKY ir Kanados užsienio reikalų ministeris JOE CLARK, kuris daug prisidėjo prie jo išlaisvinimo. Nuotrauka daryta svečių lankantis parlamento rūmuose 1987 m. birželio 24 d.

Dar vienas išpuolis prieš lietuvius

“The Jewish Press” kartoja senus kaltinimus lietuviams

A. KALNIUS

1986 m. lapkričio 9 d. Lietuvos žydų sąjunga JAV-se surengė sinagogoje metines pamaldas ir prisiminė tragišką Lietuvos žydų likimą vokiečių okupacijos metu. Mes taip pat suprantame, kad antisocialių stichinių jėgų plūsmė žuvusius savo tautos brolius yra šventa pareiga prisiminti. Betgi tą tragiškų įvykių grandinėje įsėgti Lietuvą kaip visu 100% nusikaltėlę yra neteisinga, užgauli ir nežmoniška. Štai kokį straipsnį ryšium su šiuo minėjimu ir maldomis paskelbė “The Jewish Press”, “linėuojanti” lietuvių. Straipsnį “The Forgotten Holocaust” parašė Yeheskel Etzion (Holtzberg) 1986. XI. Čia pateikiu tik kelias trumpas ištraukas skaitytojams susipažinti.

1. “Yra faktas, kad didžioji Lietuvos žydų dauguma buvo išžudyta daugiausia vietinių lietuvių, vadovaujant arba nevadovaujant ir net nedalyvaujant vokiečiams; beveik kiekviename išsigelbėjusių žydų aprašyme minimi vietinių lietuvių vardai, kurie žydus apiplėšė, kankino, prievartavo ir pagaliau nužudė kaimynus, draugus ir bendramokslis, su kuriais taikiai sugyveno šimtmečius”.

2. “Tie aktyvistai, daugiausia buvę nacionalistų ir fašistų organizacijų nariai, sovietų išvaikyti, arba nariai buvusios Lietuvos valdžios, kariuomenės ir policijos, — pradėjo plėsti, prievartauti, kankinti ir žudyti vietinius žydus dažnai net prieš vokiečių atvykimą. Jie nebūtinai buvo visuomenės padugnės — dažnai buvo vadovaujami aukštesnės klasės žmonių — valdžios pareigūnų, kariuomenės bei policijos tarnautojų, daktarų, advokatų, gimnazijų direktorių, mokytojų, universiteto studentų, žurnalistų ir kai kuriais atvejais net kunigų”.

3. “Anie baisūs žiaurumai, atliekami lietuvių ‘aktyvistų’ ne kur nors paskirtoje koncentracijos stovykloje, bet dažniausiai prieš akis vietinių, džiaugsmingai arba bent indiferentiškai nusiteikusių lietuvių gyventojų. Žydai buvo negailestingai mušami, žalojami, verčiami atlikti sunkius, pažeminančius darbus arba įėjus išseminančias ‘sporto pratybas’...”

4. “Hebraiškasis tomas apie lietuvių žydijos žudynes yra pirmasis žingsnis plačiai paskelbti lietuvių vaidmenį šiose žudynėse. Lietuvos žydų sąjunga Izraelyje taip pat ruošia vertimą į anglų kalbą, kuris paskleis šią informaciją daug platesnei auditorijai pasaulinėje plotmėje. Šie bend-

radarbiautojų nusikaltimai taip pat turi būti atsimintini”.

Taigi iš šių kelių ištraukų skaitytojas mato, kokie yra žydų užmojai lietuviškos išeivijos ir jos tautos atžvilgiu. Į juos atsakyti reikia daugiau laiko. Gal jie galės būti paliešti ruošiamoje naujoje knygoje apie žydų gelbėjimą Lietuvoje.

Man šia proga norisi priminti, kad mes gana plačiu frontu esame išvystę savo veiklą OSI ir KGB klausimais, bet labai mažai ką padarėme mūsų tautos garbės gynimo fronte. Be to, reiktų priminti, kad gana didelė mūsų išeivijos dalis labai mažai iš viso orientuojasi lietuvių-žydų santykių klausimuose. Dažnas net ir akademinio išsilavinimo lietuvis, kaip teko patirti, yra įsikales į galvą, kad lietuviai žudė žydus, tai esąs faktas, ir kam čia dabar dar reikia teisinti. Tai yra stručių filosofija, nurodanti į savo tautinį menkavertiškumą. Juk mūsų spaudoje jau nemažai buvo kalbėta apie aplinkybes, motyvus ir skaičius apie kiek lietuvių dalyvavo šiose liūdnes operacijose. Jos anaipol nepanašios į žydiškuosius išpuolius.

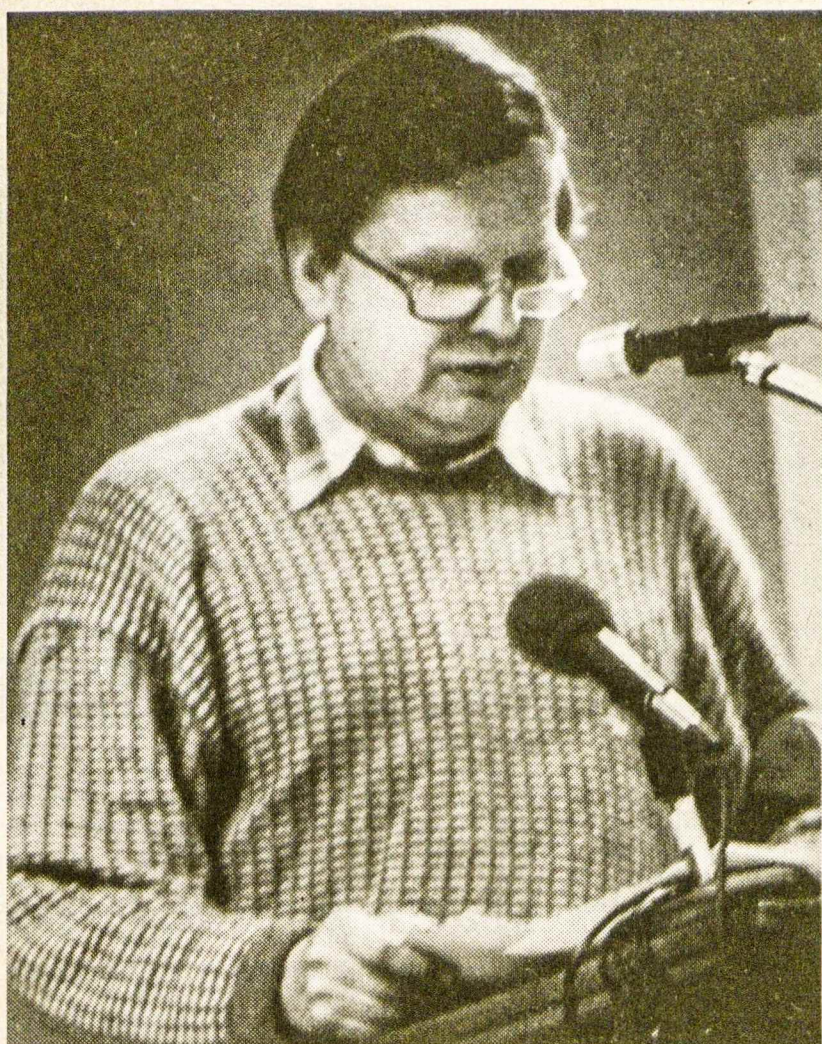
Dar labiau šiuose klausimuose yra pasimetęs jaunimas. Taigi reikia ką nors daryti. Mūsų jaunimas negali misti vien tik grubiais žydų kaltinimais, kad didžioji Lietuvos žydų dauguma buvo išžudyta daugiausia lietuvių rankomis, kad dėl šių žudynių visa lietuvių tauta yra kalta. Vadinasi, ir mūsų jaunimas yra kaltas, nes žydų kaltinimai liečia net trečiąją kartą. Mes negalime leisti, kad žydų vaikai žiūrėtų į mūsų vaikus kaip žudusius. Juk matome, kaip žydai, visomis komunikacijos priemonėmis, niekindami kitus, skiepia savo vaikams holokausto prisiminimą ir kartu neapykantą “židikams”, kurių bent mūsų tarpe, galėjo būti tik saujelė. O, be to, žydų efektyviai pakenkusių lietuviams, buvo daugiau, negu lietuvių, pakenkusių žydams.

Taigi ir mūsų vaikus reikia supažindinti su galimais tiksliais šiuo klausimu faktais, kad jiems nereikėtų rausti žydų akivaizdoje.

Man atrodo, kad be šiuo klausimu rengtinių paskaitų, svarstybių, straipsnių spaudoje ir kitokių atitinkamų renginių reikėtų įvesti aukštesniuose mūsų mokyklų skyriuose ir atitinkamuose seminaruose, šalia Lietuvos istorijos pamokų, ir lietuvių-žydų santykių istoriją. Mūsų vaikai šiuo klausimu turėtų būti taip paruošti, kad, paskaitę žydų išpuolius knygoje ar laikraštyje, sugebėtų žinančiai reaguoti.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. Jūratė Statkutė de Rosales, BALŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE, \$15.00. JAV
 2. Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE, \$15.00. JAV
 3. Jokūbas Dagys, SCULPTURES (meno albumas), \$35.00. JAV
 4. J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, \$6.65. JAV
- Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733. USA.

Prof. TOMAS VENCLOVA kalba a. a. prof. ANTANO MACEINOS minėjime Brukljne apie vėlonies poeziją Nuotr. Vytauto Maželio

Alanto kūrinio sutiktuvės

„Aušra Paliūnuose“ ir autoriaus amžiaus sukaktis

Vyt. Alanto knygos „Aušra Paliūnuose“ sutiktuvės ir rašytojo 85 m. sukakties paminėjimas įvyko birželio 6 d. Tautiniuose namuose, Čikagoje. Renginyje dalyvavo pats autorius su žmona, atvykę iš Detroito. Šias sutiktuves pradėjo St. Briedis trumpu įžanginiu žodžiu ir supažindino su rašytojo biografija. Inž. J. Jukūnas, savo vaizdžioje kalboje apibūdino Vyt. Alantą kaip rašytoją-kūrėją: „Menininkas yra tautos sielos įieškotojas, nes ji slypi senųjų amžių pavirsmuose, iš kurių ataidi pirmąsias gėmies kalbėjimas, padaręs mus tauta; ji slypi tautosakos posmuose padavimuose ir legendose. Ji randama mūsų protėvių įkapėse“.

Vyt. Alantas – žurnalistas, dramaturgas, rašytojas sukūrė 15 dramų veikalų, kurių keletas buvo vaidinti Kauno ir Vilniaus teatruose. Su savo pirmuoju romanu „Pragaro pašvaistės“ sukėlė daug kontroversijų, buvo kaltinamas ožio ir Perkūno kulto garbintoju ir gaivintoju.

Jis – daugelio talentų žmogus: Eltos redaktorius, „Lietuvos aidas“ vyr. redaktorius, Vilniaus miesto teatro direktorius. Ištrauką iš jo naujosios knygos gražia lietuviška tarena

Pranešimas lietuvių chorams

Visi lietuvių chorai, ansambliai ir tautinių muzikos instrumentų vienetai yra kviečiami dalyvauti jungtiniame lietuvių chore pagrindinėse Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmėse Amerikoje 1987 m. lapkričio 26-28, Padėkos dienos savaitgalį, Čikagoje. Taipogi kviečiami ir Kanados lietuvių chorai.

Pagrindinės šių iškilmių pamaldos, kurių metu giedos jungtinis lietuvių choras, įvyks lapkričio 29, sekmadienį, Mišias atnaušinant kardinolui J. Bernardinui.

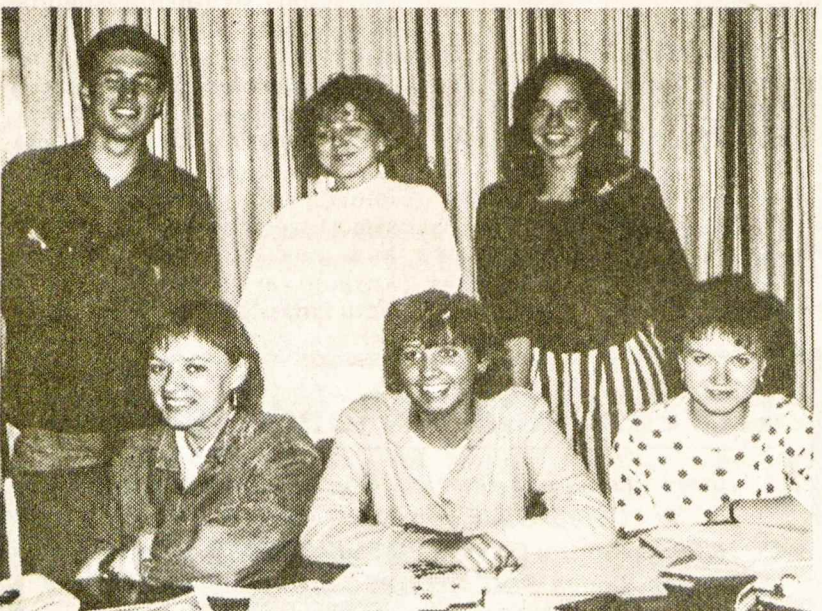
Kvietimai ir smulkios informacijos šiuo reikalu yra iš-

siuntinėta visiems Š. Amerikos lietuvių chorams ir ansambliams. Galbūt ne visi vienetai yra painformuoti nes LMS MK-jos turimi adresai gali būti nepilni.

Informacijų-kvietimų nagavusieji chorai, suinteresuoti šiose iškilmėse dalyvauti, prašomi kreiptis į LMS muzikinės komisijos pirmininkę Ritą Klorienę, 24985 Pleasant Trail, Richmond Heights, OH 44143. Tel. (216) 531-6459.

LKJ vykdomojo komiteto vardu

Lietuvių muzikų sąjungos muzikinė komisija

Kanados lietuvių jaunimo atstovai bei atstovės (jų dalis), besirušiantys dalyvauti VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Australijoje 1987 m. pabaigoje. Pirmoje eilėje iš kairės: Zita Prakapaitė, Loretta Stanulytė, Mirga Saltmiraitė, Gintaras Uleckas, Monika Spudaitė, Daina Kalendraitė

Pagarbiai prisimintas profesorius Maceina

JUOZAS PAŽEMĖNAS

1987 m. birželio 7 d. Niujorko Lietuvių fronto bičiulių sambūris ėmėsi paminėti palikimą prof. Antano Maceinos, mirusio 1987 m. sausio 27 d. Vokietijoje ir išgyvenusio lygiai 79 metus. Susirinko gana gražus būrys tautiečių, pripildusių Kultūros židinio mažąją salę.

Danutė Norvilaitė

Pirmausia buvo supažindinta su klausytojais jau magistro laipsnį pasiekusi Danutė Norvilaitė. Jinai patraukliai atpasakojo vėlonies įvairiaspalvį gyvenimo kelią.

Vėlonis penkerius metus mokėsi Vilkaviškio (Gizų) kunigų seminarijoje. Jos vadovybės įtarta, o vėliau ir pats išitinkęs, kad neturi pašaukimo į kunigystę, 1930 m. galutinai grįžo į Kauno universitetą literatūros studijoms, kurias buvo pradėjęs 1928 m. Po metų, savo pamėgto profesoriaus Stasio Šalkauskio patartas, metėsi į pedagogikos ir filosofijos studijas, kurias baigė 1932 m. Pasiųstas į užsienį, 1932/35 m. klaušė pasirinktus kursus Belgijos, Šveicarijos ir Prancūzijos universitetuose. Filosofijos daktaro laipsnį gavo 1934 m. Vytauto Didžiojo universitete už disertaciją apie tautinį auklėjimą. 1935/40 m. dėstė Teologijos-filosofijos fakultete mokslinio darbo metodiką, kultūros filosofiją ir pedagogiką.

Pirmąjį bolševikmetį praleido Berlyne. Grįžęs į Kauno universitetą, 1941/43 m. jau atsidėjo grynai filosofinių kursų dėstyti. Vėl pabėgęs į Vokietiją, 1944/45 m. intensyviai gilino savo filosofines studijas, praleisdamas visas dienas Wuertzburgo universiteto filosofijos seminaro turgingoje bibliotekoje. Vėliau gyveno Nuertingeno ir Schwaebisch Gmuendo pabėgėlių stovyklose. 1949 m. persikėlė į Freiburgą į B. Trenai 1956 m. buvo pakviestas neatlyginamą dėstytoju vietiniame universitete. Nuo 1959 m. perėjo į Muensterio universitetą — iš pradžių kaip profesorius svečias, o 1962 m. jau paskiriamas nebeatšaukiamai filosofijos profesoriumi. Tiek Lietuvos, tiek ir Vokietijos universitetuose buvo didžiai patrauktas dėstytojas.

Nuostabų Maceinos kūrybinį našumą liudija aibė straipsnių Lietuvos žurnaluose ir gausa jau ten parašytų knygų: 1. „Tautinis auklėjimas“, 1934 (tai jo daktarinė disertacija); 2. „Kultūros filosofijos įvadas“, 1936; 3. „Socialinis teisingumas“, 1937 (išaugęs iš 1936 m. paskaitos); 4. „Pirminės kultūros pagrindai“, 1938; 5. „Pedagogikos istorija“, 1939; 6. „Buržuazijos žlugimas“, 1940.

Su tuo pačiu kūrybiniu užsidegimu rašytiniam darbiui buvo atsidėjęs ir išeivijoje. Čionai pirmose trijose nagrinėjo žmogiskąją egzistenciją krikščionybės šviesoje: 1. „Dreidsis inkvizitorius“, 1946 (trečias papildytas leidimas 1974); 2. „Jobo drama“, 1950; 3. „Niekšybės paslaptis“, 1964. Prie tiesiogiai teologinių knygų priskirtinos: 1. „Saulės giesmė“, 1954 (apie Pranciškų Asyžietį); 2. „Didžioji Padėėja“, 1958 (apie Šv. Mergele Mariją); 3. „Dievo Avinėlis“, 1966 (apie Jėzų Kristų). Po II Vatikano susirinkimo iškilusius aktualius klausimus svarsto trijuose: 1. „Bažnyčia ir pasaulis“, 1970; 2. „Didieji dabarties klausimai“, 1971; 3. „Krikščionis pasaulyje“, 1973.

Pagaliam priėmė grynai filosofinių raštų priskirtinas: 1. „Religijos filosofija“, 1976; 2. „Filosofijos kilmė ir prasmė“, 1978, ir iš dalies jau minėti „Didieji dabarties klausimai“.

Kaip poetas Maceina Antano Jasmanto slapyvardžiu išleido du eilėraščių rinkinius: „Gruodą“, 1964, ir „Ir niekad ne namolei“, 1980.

A. Maceina gyvai reikėsi ir tiesioginėje visuomeninėje veikloje, ypač ateitininkuose, Lietuvių fronte ir Krikščionių darbininkų sąjungos valdyboje. Taip pat 1936/40 m. buvo nepavaduojamas „XX Amžiaus“ dienraščio redakcinio kolektyvo narys.

Juozas Girnius

Po Norvilaitės mūsų iškilusis filosofas ir artimiausias

vėlonies bičiulis dr. Juozas Girnius kalbėjo apie Maceinos filosofiją, įterpdamas gilių įžvalgų ir apie jo asmenį, pasinaudodamas 1973 m. vėlonies jam rašytais laiškais. Būdamas prof. St. Šalkauskio, rašiusio trumpai apie tautinio auklėjimo uždavinius, mokinys, Maceina taip pat savajai daktarinei disertacijai pasirinko temą apie tautinį auklėjimą (apie 300 psl.). Tai jo pradinis įnašas į filosofinę pedagogiką. Vėliau tiek savo raštų tematika, tiek dėstyimo būdu atitolo nuo savo mokytojo.

Nepriklausomos Lietuvos metais jis svarbiausią dėmesį kreipė į kultūros, pedagogikos ir socialinės filosofijos klausimus. Pažymėtina, kad jau 1936 m. pabaigos paskaita apie socialinį teisingumą, skatinanti Bažnyčią atsisakyti žemiškų turtų, buvo sukelusi konservatyvių katalikų tarpe tokią audrą, jog patsai arkivyskupas Juozapas Skvireckas norėjęs jį pašalinti iš Teologijos-filosofijos dėstytojų, o vysk. Pranciškų Bičys pataręs jam išstoti iš ateitininkų ar atšaukti savo klaidas. Kontroversiniu buvo laikomas rankraštys pasilikeš jo darbas „Mysterium magnum“ apie santuokos paskirtį, nors prel. Adomas Dambravskas jam išleisti buvo išrūpinęs aprobatą. Buvo vedęs, bet žmona su trimis vaikais buvo pasilikusi Lietuvoje (mirusi 1971). Antrąkart buvo vedęs Vokietijoje.

Neišsenkamą A. Maceinos kūrybiškumą liudija šešios knygos, išleistos nepriklausomajam Lietuvoj ir keturiolika išeivijoje, įskaitant ir anksčiau neminėtus: „Asmuo ir istorija“, 1981; „Dievas ir laisvė“, 1985; „Išlaisvinimo teologija“, 1986 (atspaudas iš „Tėviškės žiburio“). Trys jo knygos pasirodė ir vokiškai (iš jų viena neišėjusi lietuviškai).

Išeivijos knygose vyrauja teologinė tematika. Tačiau pačios teologijos kaip Bažnyčios mokslo jis nenagrinėja. Savo raštuose kalba ir *mašto* apie Dievą kaip religijos filosofas. Pačios gi filosofijos objektu laiko būtybes kaip būtybės bei kūrinio *interpretaciją*. Galutinai ji vedanti į Dievą. Jis aiškiai skyrė filosofiją nuo mokslo, bet ne nuo poezijos.

Čia rašantis norėtų įterpti pačio Maceinos reikiamą pasakymą: „... mano pastanga yra ne rasti Dievą savyje ir apie kaip tokį kalbėti, o rasti žmogaus santykį su Dievu ir kalbėti, atsiremiant į šį santykį... Filosofinis mano religinių raštų pobūdis nėra buvęs tinkamai suvoktas nei bažnytinių cenzorių, nei daugumos skaitytojų: ir vieni, ir kiti regėjo juose *Bažnyčios* mokslą, todėl taikė jiems tokius mastus, kurie filosofijai nėra įprasta talkyti“ (1978 m. „Aiduose“ „Filosofiniu keliu“, psl. 352).

Jų mąstymą ypač žadino krikščioniška egzistencinė filosofija. Jis skaudžiai pergyveno jam primetamą nepagrįstą erezijos priekaištą kaip didžią nuoskaudą. Mat skundas apie jo „nusikaltimus“ Bažnyčios mokslui buvo pasiekęs net Vatikaną. Jo raštų mintis palyginti lengvai gali sekti ir be filosofinio išsilavinimo skaitytojai. Tų raštų poveikis jaučiamas ir okupuotoje Lietuvoje.

Maceina, pasak dr. J. Girniaus, išlikęs kaip neeilinis mąstytojas. Dviem savo poezijos leidimais įsiamžino ir kaip poetas. Nevenė ir arogantiškais vadinamų jaunesnių rašytojų „Literatūros lanku“, kuriuose 1955 m. pasisakė apie meno kivrėją su dorove ir tautybe. Nuosirdžiai sveikino ir 1958 m. pasirodžiusį 60-ties šviesuolių *manifestą* kultūrinio nuosmukio klausimu.

Visą laiką išeivijoje praleidęs prie rašomosios mašinėlės, A. Maceina turėjo atlaikyti daugelį materialinių nepriteklių. Kurį laiką jį rėmė kultūrininkų mecenatas prel. Pranciškų Juras, užsakydamas parašyti norimas knygas. Tik nuo 1959 m. pradėjęs savarankiškai pragyventi, tapęs Muensterio universiteto atlyginamuoju profesoriumi.

Išiktas širdies negalavimų, 1970 m. pasitraukė į pensiją. Ir taip saulėlydžio nuotaiko-

je išgyveno pastaruosius septyniolika metų. Bet ir tada nepasitraukė nuo rašomosios mašinėlės savo darbo kambaryje. Į gyvenimo pabaigą nemažai laiko skyręs mąstymams apie mirtį.

Antanas Sabalis

Po dr. J. Girniaus pranešimo susirinkimui pirmininkavęs inž. Antanas Sabalis trumpai apibūdino Maceiną kaip Lietuvių fronto ideologą, išvysčiusį *nepasaulėžiūrinės politikos teoriją* (panaudojo jo straipsnius 1947/48 „Aiduose“). Maceina, siekdamas politiką atpalaiduoti nuo prievartos priemonėmis vykdomos laicistinės ar krikščioniškos pasaulėžiūros, skelbia, kad reikia iš politinių valstybės organų paimti visus tuos uždavinius, kurie negalimi atlikti be pažiūrų ir įsitikinimų. Turi būti laiduotos tikėjimo, spaudos, draugijų, mokymo bei auklėjimo ir meno pasireikimo laisvės. Politika šių sričių pozityviai netvarko, o tik jų veiklą remia ir prižiūri. Valstybė, užtikrindama lygiateisį pasaulėžiūrų pasireikimą, įgyvendina kultūrinę savivaldą kaip pilnutinės demokratijos neatskiriama dalį.

Paulius Jurkus

Rašytojas Paulius Jurkus klausytojams priminė, kad jau 1942 m. prof. J. Brazaičio bute literatūros mlytojų būrelyje buvęs diskutuotas nežinomo poeto eilėraštis „Šerkšnas“. Patsai Maceina tą eilėraštį kritikavęs, sukeldamas atviresnes diskusijas. Vėl 1943 m. tiems patiems literatūros mlytojams Maceina savo buvę paskaitę neatskleisto autoriaus eilių. Susirinkę spėlioje, kad tai esanti R. M. Rilke's poezija. Tik tremtyje paaiškėjo, kad tie kūrinėliai buvę Maceinos, jau pradėję rodytis „Aiduose“ Antano Jasmanto slapyvardžiu.

Tomas Venclova

Po tokio Jurkaus įvado abu Jasmanto vardu pasirodžiusius poezijos rinkinius, apimančius 90 eilėraščių, komentavo prof. dr. Tomas Venclova, patsai žinomas kaip gilus poetas. Jis Jasmantą priskiria prie ne šimtais skaičiuojamų nekeliančių abejonių lietuvių poetų. Jo eilėraščių persunkti krikščioniškojo egzistencializmo dvasia, bet jie niekadais nevirsta sausais metafiziniais teiginiais. Jie darosi patrauklūs ir agnostikui, atseit ir ne Maceinos bendraminčiui, nes jie įkūnyti į gyvą lietuvių kalbą.

T. Venclova per „Lietuvių poezijos“ trečiąjį tomą, išleistą išeivijoje, su Jasmanto eilėraščiais susipažinęs dar būdamas Lietuvoje. Ypač jį patraukė „Panaktinis“. Ne iš karto jį supratus, nes užtikęs retenybę — „poetiškai negiginąja dailią“. Jį ištiesai perskaitė susidomėjusiai auditorijai. Tačiau tuomet dar nežinojęs, kad Putinas Jasmanto „Gruodą“ buvo priskyręs prie „įspūdingiausių, turiningiausių mūsų poezijos rinkinių“.

A. Jasmanto „Ir niekad ne namolei“ esąs „Gruodo“ tęsinys. Jį plačiau yra aptaręs 1983 m. „Aiduose“, priskirdamas Jasmantą prie metafizinių poetų. Tenai Venclova, prisimindamas Jurgį Baltrušaitį, apibūdina Jasmantą taip pat kaip lėtai besikeičiantį ar net visai nesikeičiantį poetą: „Ta pati laisva eilutės ir strofos architektūra, tas pats muzikalumas, tie patys Jasmanto seniai pamėgti motyvai... Ir pagaliau atsikartoja tai, kas, bent man atrodo, Jasmanto poezijoje svarbiausia: dramatiškas ir drauge intymus būties daigialaisnės hierarchijos pojūtis... Metafizinės ar psichologinės sąvokos — viltis, supylis, asmenybė — Jasmantui įgyja kūnišką pavidalą... kartkartėmis į vieną eilę sutatomai, bemaž sutapatinami sakraliniai ir profaniškieji dalykai“.

Savo poetinės kalbos įpročiais Jasmantas nesąs modernus, lyg ir barokinis poetas. Tęsdamas savo sugretinimus, Venclova pažymėjo, kad Jasmanto žodis esąs rupus ir Balt-raičio, bet ir išgyventas kaip Putino, taip pat pastabus ir grakštus it Nerėes.

Dr. JUOZAS GIRNIUS kalba apie a. a. prof. ANTANO MACEINOS asmenį ir jo filosofiją vėlonies minėjime Brukljne Nuotr. Vytauto Maželio

Pastabos apie „Mūsų sparnus“

ALFONSAS NAKAS

Lietuvių evangelikų-reformatų pusmetinio žurnalo „Mūsų sparnai“, Čikagoje leidžiamo nuo 1951 metų, išėjo 62-ras numeris. Pažymėtas 1987 m. birželio data, man siūstas pirmos klasės paštu, atėjo šveicariško laikrodžio tikslumu — pačiame birželio vidury. Ši taip punktualiai beišėina, šalia MS, tik „Eglutė“ ir „Laiskai lietuviams“. Visi kiti išeivijos žurnalai, įskaitant, de-ja, ir „Aidus“, daugiau ar mažiau vėluoja, o „Ateities“ vėlavimas — tiesiog skandalingas...

Pats įdomiausias ir vertingiausias šio MS numerio rašinys — Jackaus Sondos atsiminimų tęsinys iš praėjusio numerio, čia pavadintas „Universitetas ant šieno vežimo“. Rašoma apie lietuvių studentiją I Pasaulinio karo metu Rusijoje, daugiausia Petrapi-lyje, užgriebiant išvykas ir kitus Rusijos miestus ir į Vilnių; apie studentų ir už juos kiek vyresnių inteligentų dalyvavimą lietuviškojo veikloje, vėliau revoliucijos įvykiuose; apie ideologines grupes bei jų reikšmąsi 1917 m. birželio 9 d. lietuvių seime Petrapi-lyje. Rašinys iliustruotas šešiomis labai geromis, ryškėmis ir beveik pilnai aprašytais nuotraukomis.

Beveik 20 psl. gryo teksto mirgėt mirga žmonių, daugiausia vyrų, pavardėmis. Tekste ir po nuotraukomis suskaičiavau 99 (taigi, šimtą be vienos!) pavardes, kai kurias kartojamas daugelį kartų. Šimtas tuomet jaunų, idealizmu degančių žmonių, kurių dauguma vėliau tapo nepriklausomos Lietuvos įvairių gyvenimo sričių vadovais.

Pačiam autoriui esą nuostabu, kad iš jo buvusio kolegų tarpo išliko penki Lietuvos valstybės ministrai, penki diplomatai ir penki generolai, nekaltant apie gausybę visokių profesionalų.

Nepaisant autoriaus stiliaus lakoniškumo, prie aprašomųjų asmenų yra ir trumputės pastabėlės, dažnai daug pasakancios, reikšmingos, enciklopedijose nerandamos. Be reikalo autorius skundžiasi šlubuojančia atmintimi. Šimtas pavardžių ir beveik visai vardai rodo, kad arba atmintis nėra tokia jau bloga, arba autorius turi atmintį akinančios medžiagos — gal literatūros, gal dienoraščių. Autorių, įpusėjusių 95-sius amžiaus metus, tenka parašyti atsiminimus tęsti iki jo veiklos Bostone, o užbaigus, jei sveikatos ir laiko bus likę, gerokai praplėsti.

Kitas įdomus ir vertingas rašinys — Jurgio Jašinsko „Generolas Silvestras Žukauskas“. Tai keletas Lietuvos kariuomenės vado bei jo šeimos biografinių faktų, daugiausia surinktų plk. Oskaro Urbono ir

perduotų plk. Kaziu Ališauskui, užsimojusiam rašyti gen. Žukausko monografiją. Nepagydomos ligos apimtas, mirčiai artėjant K. Ališauskas turimą medžiagą perdavęs dabartiniam autoriui. Gaila, šiame MS numeryje J. Jašinskas paskelbia tik apie 10 puslapių teksto. Nors rašinio gale nepažymėta, bet tenka viltis, jog monografinio pobūdžio apybraiža bus tęsiama kituose MS numeriuose.

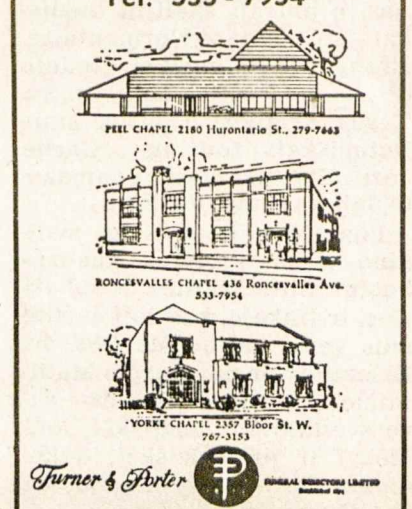
Kadangi šis MS numeris išėjo pačiame Lietuvos krikšto sukakties minėjimų įkarštyje, truputį nuvilia tos temos rašinių stoka. Tiesa, krikšto sukaktis minima Vael. Prūsos ilgojoje studijoje „Reformacija Lietuvos karalijoje“, bet ši studija ar „studija“ perdėm emociškai rašyta, naudojant abejotinus šaltinius ir apkeiksnuojant jėzuitus, taip kad ji skaitytoją gerokai nuvilia. Rimtai į krikšto sukaktį pažvelgiama tik prof. Juliusas Slavėno Toronte skaityta paskaita „Reformacija Lietuvoje ir jos pėdsakai“, bet MS pateikia tik tos paskaitos santrauką.

Nedidelių literatūrinių reikalavimų skaitytojų pateikiamas patriotinio-didaktinio pobūdžio Vilniaus Nastopkos apsakymas „Draugystė“. Bronė Varioakienė eiliuota proza paminė birželio trėmimus ir nepriklausomybės sukaktį („Birželio tryliktoji“ ir „Vasario šešioliktoji“). Sausdinama keletas pasizymėjusių ev. reformatų bei liuteronų nekrologų (apie gyvus ir mirusius liuteronus gausiai rašo Vokietijoje gyvenantis kun. Fr. Skėrys). Kaip visada, žurnalas gausiai iliustruotas geromis nuotraukomis, kurių tarpe ir šį kartą vyrauja biržnų veidai.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Tautodailės ir išeivių dailininkų grupės parodos atidaryme "Nemuno" galerijoje Ontario Gananoque vietovėje 1987 m. birželio 27 d. Viduryje – galerijos savininkas PETRAS REGINA sveikinasi su Ontario vidaus reikalų ministru KEN KEYES, atidariusiu parodą, kuri veiks iki š. m. rugsėjo 15 d.

Nuotr. V. Matulaičio

“Krikščionis psichologinėje kultūroje”

Psichologizmas beldžiasi į atviras Katalikų Bendrijos duris

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Pradėkime nuo galo. Knygos baigiamosiose pastabose autorius teigia, kad, pateikęs psichologinės kultūros aprašymą, išsklėjęs jos neigiamą įtaką Vakarų krikščionybėi. “Šventraščio žodžiais, klausėmės šėtono gundymų nūdienės kultūros kalba” (psl. 192). Psichologijos poveikis krikščionybėi, autoriaus manymu, nėra vaizduotės padarinys, o tikrovės atspindys. Tačiau autorius tuoj pat pripažįsta, kad laiko dvasia — ta psichologinė kultūra — nėra vien tik šėtono balsas. “Per ją kalba ir Dievas”. Kun. dr. A. Paškus ėmėsi parodyti neigiamą psichologinio mentaliteto įtaką krikščionybėi. Psichologijai ir psichologizmui suversta būtų ir nebūtų “nuopelnų”: “Nūdienės visuomenėje ir bažnytinėje bendruomenėje sumenko pagarba autoritetui; nukrito paklusnumo vertė... Nuplėsta paternalistinio autoriteto kaukė, kuria dažnai dengdavosi pasaulietiški ir bažnytiški valdovai” (psl. 195).

Autorius, pats būdamas psichologas, konstatavo, kad laiko dvasios pėdsakai ypač ryškiai pastebėti teologijos moksloose, kur psichologijos mokslų pažanga įgalino gilesnę įžvalgą moralinėje teologijoje. Nuo Vatikano II laikų K. Bendrija įsiekė vienybės tarp religijos ir kultūros. Šioje studijoje pats autorius taipgi įsiekė derinio tarp ištikimybės katalikybei ir atvirumo laiko dvasiai — psichologijai.

Stilistiniu atžvilgiu į akį krito visa eilė, bent man, naujadarų: proveržis, poveikis, aprašas, savipilda, proverža, sankirtis, kraujomaiša, nusvetinėjimas ir t.t. Tai gyvi, dinamiški terminai, kurie vartotini ir plačiau. Antra vertus, apstu ir anglicizmų: eskeipistas, kohabitacija, katalizatorius, normatyvinė, dimensija, premisos, percepcija ir t.t. Čia turbūt nei Alina Skrupskelienė, kuri tikslino ir gražino kalbą, negalėjo ką nors savo sugalvoti. Reikia teigti, kad kalbos grynumas padarė geresnį įspūdį negu primaišyti anglicizmus.

Kalbant apie “izmus”, šioje studijoje jų ypač apstu: scientizmas, darvinizmas, ateizmas, humanizmas, agnosticizmas, “selfizmas”, narcizizmas, klerikalizmas, pacifizmas, aktyvizmas, terapizmas, jau nekalbant apie ateizmą ir marksizmą. Bent lietuvių kalboje visi “izmai” laikomi arba išsigimimu, arba kažkokia herезija.

Knygoje pastebėta vos pora korektūros ar gramatikos klaidelių, kurių neverta ir minėti. Tik psl. 140 “1938 metais” turi būti “1983 metais”. Studijoje šen ir ten randami vaizdūs išsireiškimai. Pvz. 51 psl.: “Be ne didžiausio rūgimo burbulai tebesirodo vienuolių tešloje”. Arba 2 psl.: “... sekuliaristinė pasaulėžiūra yra ta sėkla, iš kurios išaugo psichologinės kultūros medis”. Studija, mėgstantiems mintijimą, skaitoma gan lengvai. Retėjant lietuviškos knygos skaitytojams, mažėja ir mintijimo mėgėjai. Būtų tikrai gaila, jeigu ši studija plačiau nepasklistų visuomenės, ypač studentijos, tarpe.

Autorius skiria psichologijos mokslus nuo psichologizmo. Su psichologizmu susiduriama, kai psichologijos atstovai, peržengę savo kompetencijos ribas, psichologijos vardu teigia neturėdami tam

mokslo metodu sutelktų duomenų. Autorius mato būtų ir nebūtų pastangų iš psichologizmo pusės “užimti teologijos, religijos, politinių mokslų vietą...” Tuo pačiu autorius taip pat kaltina kai kurias katalikų grupes, kad jos kišasi į politinius, ekonominius reikalus, peržengdamos savo kompetencijos ribas. Galima pridėti, kad labai panašiai elgiasi ir politikai, rašytojai, filmų žvaigždės, populiarius dainininkai.

Ir pats autorius neturi imuniteto nuo dramatiškų teiginių, neparemtų faktais. “Iš tikrųjų jie (nusikaltėliai — R. K.) labiau kenčia gobšumą negu alkį” (psl. 28). Arba vėl: “Taigi, ir tikintieji, kaip ir visa šiandienos vakarietiškoji visuomenė, daugiau svarbos duoda jutimui negu mąstymui” (psl. 84).

Studijoje apstu įžvalgų esamojo laiko analizė. Autoriaus stebėjimu, su kuriuo reikia susitikti, katalikiškoje spaudoje Amerikoje tėra tik trys didžiosios nuodėmės: rasizmas, karas ir socialinė neteisybė. Plačiau ir ilgiau analizuojama vadinamoji išlaisvinimo teologija, kuri seka marksistinę analizę ir revoliucinę praktiką. Tame žiūrėjime pavojus subraukti krikščionišką angažavimąsi į politinį ir socialinį įsipareigojimą. Tad nenuostabu, kad JAV katalikai, kai kuriais opiais klausimais pasidalino į dvi grupes — į sakramentinius ir socialinius katalikus. Pirmieji pagrindiniu tikslu laiko sielų išganyką, o antrieji — socialinį teisingumą, priespaudos panaikinimą ir pasaulio taiką. Studijoje pateikiama gyvų pavyzdžių, kaip religinė energija įsiliesia į politinę veiklą.

Itikinančiai teigiama: “Atominio karo isterija, perkelta į mokyklas, palieka gilius emocinius randus bręstančiose asmenybėse. Prisimintina, kad jaunų vaikų vaizduotė yra labai laki. Branduolinio karo baisybių įbauginti, vaikai pradės vaizduotis atominis mygtukus kiekviename kampe. Jiems rodytis, jog tuos mygtukus gali paspausti kiekvienas ir tokiu būdu sunaikinti pasaulį. Neverta nei minėti, kad toks vaikų ‘švietimas’ prilygsta jų psichologiniam išprievartavimui” (psl. 178).

Reikia apgailestauti, kad taip yra. Šių eilučių autorius mato daug panašumų tarp atominio karo isterijos ir pragaros isterijos netolimoje katalikų Bendrijos praeityje. Pragaros bausmių ir kančių istorija, dramatižuota katalikiškose mokyklose, paliko gilius emocinius randus bręstančiose asmenybėse. Man asmeniškai yra tekę su tokiais aukomis susidurti klinikinėje praktikoje. Pragaros ir velnių baisybių įbauginti vaikai vaizdavosi Dievo bausmę ir jos pasekmes kiekviename kampe. Amžina praeikimą jie matė ar pramatė bet kokių momentu.

Taigi psichologinis išprievartavimas nėra atominio karo isterikų išmonė. Praeitais Dievo ir velnio baubas tapo pakeisti atominio karo baubai. Baimė ir tie psichologiniai randai yra tokie pat arba labai panašūs.

Ši knyga, studija, kartais tampanti pamokslavimu ar monologu su savimi, nuosekliai apibūdina XIX š. minties

sistemas — darvinizmą, marksizmą ir psichoanalizę, kurios apsiėjo be Dievo paslaugų. Praeityje tikėjimo amžius istorijai paliko didingas katedras, bet jų pavėsyje slėpėsi purvinos pašiurės (psl. 12).

Studija skaitytoją atveda į dvidešimtojo amžiaus galą. Tiems, kuriems rūpi dvidešimt pirmojo amžiaus ateitis, jau dabar reikia tiesti tiltus į ateitį. Organizuotam akademiniam jaunimui ši knyga ypač praverstų susimąstyti ir sąmoningai nustatyti gaires savo ateičiai. Ta prasme tiek knyga, tiek ir pats autorius yra rekomenduojami akademiniam jaunimui pašnekesiams, studijų dienoms, kursams.

Antanas Paškus, **KRIKŠČIONIS PSICHOLOGINĖJE KULTŪROJE**. Lituanistikos tyrimo ir studijų centras. Viršelis Nijolės Palubinskienės. Čikaga, 215 psl. Kaina nepažymėta.

Baltiečių literatūrų konferencija

Papildoma informacija apie estų, latvių ir lietuvių literatūrų konferenciją Columbus, Ohio. Žiūr. “TZ” 1987 m. 24 nr.

Centrinė konferencijos tematinė linija buvo literatūros ryšiai su visuomene ar socialine aplinka. Todėl daugelyje pranešimų literatūros forminių aspektų nagrinėjimas rįsosi su tautos istorija, kolektyvine tautos kūryba — folkloru, senaisiais mitologiniais archetipais, o taip pat ir su darbinėmis visuomeninėmis problemomis.

Buvo svarstoma, kaip tie mitiniai ar folkloriniai simboliai šiuolaikinėje Baltijos krašto literatūroje slepia nuo paviršutinio žvilgsnio gilia kūrinių prasmę; kaip literatūrinė paskala įviriom užuominom, ironiškais sugretinimais ir ryšiais su kitais teksta subtiliai atspindi dabartinio žmogaus situaciją pasaulyje ir žmonių bendruomenėje; kaip istoriniai įvykiai ir charakteriai vaizduojami kūryboje išreiškia dabartinius visuomeninius santykius ir polinę konjunktūrą.

Buvo taip pat nagrinėjamas labai konkretus klausimas, pasiremiant statistinėm lentelėm, kaip išeivijos sąlygos paveikė jaunesniųjų rašytojų literatūrinę kalbą. p.a.s.

O, tarne...

Giesmė į palaimintąjį Jurgį Matulaitį, gautą iš Lietuvos

*O, tarne dangių Visagaliu,
Ir mūsų tautietį brangus!
Pažvelki į Nemuno šalį,
Į savo bėgiotus takus!*

*Kur skuba sraunioji Šešupė,
Kur Baltija ilgis Tiesos,
Kur tėviškės sūnūs sklupe
Maldauja palaimos šventos.*

*Nerimstančią širdį Kūrėjas
Tau davė šios žemės kely.
Tiek daug tu mylėjęs,
kentėjęs*

Ir šiandien padėt mums gali.

*Nuneški tu Jėzui šią malda,
Papuošęs savąją širdim,
Kaip padėką, prašymą,
raudą,
Tikėjimą Meilės ugnim.*

*O, tarne dangių Visagaliu,
Ir mūsų tautietį brangus,
Globoki šiandieną mūs šalį,
Palaimink ir melski už mus!*

Tautodailės ir dailės paroda

Lietuvių tautodailės instituto veiklos dešimtmečio paroda atidaryta 1987 m. birželio 27 d. Petro ir Jacquelines Reginių dailės galerijoje “Nemunas” Gananoque, Ontario, kurią galima lankyti kasdien li-rugsėjo 15 d.

Parodos atidaryme dalyvavo Ontario vidaus reikalų min. Ken Keyes, parlamento narys Robert Runciman, būsimas liberalų partijos kandidatas parlamentan Jim Jordan ir apie 70 svečių iš Čikagos, Kingstono, Montrealio, Otavos, Toronto ir kitų JAV miestų. Svečių dėmesį atkreipė ir juos sužavėjo fletininko Felikso-Tomo Reginos muzika ir jo žmonos Lawrence solo “Tykiai, tykiai Nemunėlis teka”. Petras Regina, namo savininkas ir LTI valdybos narys, pakvietė Ontario vidaus reikalų min. Ken Keyes atidaryti “Nemuno” galeriją ir LTI dešimtmečio parodą. Jis maloniai pasveikino lietuvius, pagyrė kultūrinį darbą ir pasidžiaugė paroda. Po jo parodos svečius pasveikino LTI pirm. inž. Leopoldas Balsys ir pakvietė visus pasigrožėti parodos rodiniais.

Kadangi P. Reginos pastatas labai didelis, išsitenka dvi gausios parodos. Dviejose viršutinėse salėse ir prieangyje išdėstyta “Nemuno” galerijos paroda, kurią sudaro keliaujantys 28 lietuvių dailininkų darbai, suorganizuoti A. Ke-

zio, skulptoriaus J. Dagio 80 skulptūrų ir J. B. Reginaitės pora grafikos darbų.

Dviejose žemutinėse salėse ir prieangyje išdėstyti LTI parodos rodiniai, kurie yra narių pagaminti ir atvežti iš Bostono, Čikagos, Filadelfijos, Kingstono, Montrealio, Niujorko, Toronto ir kitur. Ant sienų išdėstyti sieniniai kilimai, dekoratyviniai audiniai, tautinių drabužių austos medžiagos. Gausu lietuviškų juostų, trys manikėnai aprenkti tautiniais moterų drabužiais, visa grupė raštais megztų pirštinių, lėlių. Šiaudinukais gražiai papuošta egltė, kuria ypač daugelis domėjosi ornamentų puošnumu. Penkios lėkštės įvairiausių velykinių margučių, medžio drožiniai ir deginiai, medinės ornamentuotos dėžutės, verbos, keramikos vazos, emalis. Paroda labai gausi rodiniais. Skyriuose narės ne tik pačios dirba, bet ir moko kitas liaudies meno.

Reginų namas pastatytas prie Šv. Lauryno upės kranto. Netoli matomos 4 salėlės su vasarnamiais. Visa tai lengva rasti. Išvažiavus iš 401 greitkelio į 1000 salų Parkway, dar reikia pavažiuoti lygiai 4 km į rytus iki Kanados ir Lietuvos vėliavų dešinėje pusėje. Verta aplankyti parodą ir Šv. Lauryno upę.

Dalyvis

ZENTA TENISONAITĖ

Žodžiai

*Žodžiai, vien žodžiai
bepasmėje tuštumoje.
Nebekalbėk man tyloje.
Tavo balsas ir mano balsas
per ilgai tylėjo.
Eilėraštis yra miręs.
Atsisveikinimas ramus kaip
perregiamas vanduo.
Ilgas žiemos miegas, vėjas,
ir žaidžiantys debesys,
ir vienas ramiai
alsuojantis balsas.*

*Nebekalbėk, mano žodžiai
per dideli pasauliui.*

Nesvarbu

*Nesvarbu, ar rasiu raktą
durims,
kurių nėra. Ir namus, kuriuos
pastatė vėjas.
Laiko bangos visada grįžta,
kada bespalvė jūra pasipuošia
ugniniais ženklais.
Bet tai nesvarbu.
Aš per ilgai miegojau
žiemos miegu, eilėraščiui
mirštant.*

Atsiųsta paminėti

KANTATA Kryžių ir Rūpin-telijų Lietuva. Autorius — H. Nagys, kompozitorius — A. Stankevičius. Montreal, Que., Canada. Su gaidomis ir libreto vertimais į anglų ir prancūzų kalbas.

LITUANUS, The Lithuanian Quarterly, 1987, Volume 33, No. 2. Editor of this issue — Antanas Klimas. Address: Lithuanus, 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629—2913, USA.

DIE TAUFTE LITAUENS 1387-1987. Geleitwort von Joseph Stimpfle, Bishop v. Augsburg. Taufe Litauens von Prof. Z. L. Ivinskis. Herausgeber: Delegat der Litauischen Seelsorge in Deutschland.

Kazys Bradūnas, KRIKŠTO VANDUO JONINIŲ NAKTĮ. Eilėraš-čiai. Leidinio apdaila Vytauto A. Virkau. Išleido Ateities literatūros fondas (10000 South Bell Ave., Chicago, IL 60643, USA). Čikaga, 1987 m., 94 psl. Kaina — 8 dol. JAV.

Nijolė Sadūnaitė, A RADIANCE IN THE GULAG. The Catholic Witness of Nijolė Sadūnaitė. Translated by Rev. Casimir Pugetičius and Marian Skabeikis. Trinity Communications p. 148. Kaina (kietais viršeliais) — \$9.95, minkš-tais viršeliais — \$5.95 JAV. Leid-nys gaunamas leidykloje skambin-ant nemokamai: (800) 247-9079; Aliaskoje ir Virginijoje gyvenan-tys skambina: (703) 369-2429. Užsa-kant 100 egz. ar daugiau, duoda-ma 40% ir daugiau nuolaida.

Dr. DANUTĖ NORVILAITĖ supažindina klausytojus su a. a. prof. ANTA-NO MACEINOS biografija velionies minėjime Bruklne Ntr. V. Maželis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

XXXIV-sis “Santaros-Šviesos” federacijos suvažiavimas įvyks rugsėjo 10-13 d.d. įprastinėje vietovėje: Tabor Farm ūkyje, Sodus, Mičigano valstijoje. Paskaitinin-kais pakviesti — Birutė Ciplijaus-kaitė, Mykolas Drunga, Ilona Gra-žytė-Maziliauskienė, Violeta Ke-lerdienė, Romas Misiūnas, Rimvy-das Šilbajoris, Julius Šmulskštys ir Kęstutis P. Žygas.

Aloyzo Barono 1987 m. novelės konkursu vertintojų komisijon Lietuvių rašytojų draugijos valdyba pakvietė: Dalią Suogaite-Bylaitienę, Adolfą Markelį ir dr. Alfonsą Šešplaukį-Tyruolį. Slapyvardžiu pasirašytus novelių rank-raščius, atskirame užklijuotame vokelyje pridėjus autoriaus var-dą, pavarde ir adresą, prašoma iki 1987 m. rugpjūčio 1 d. siųsti Adolfui Markeliui, 1836 So. 49th Ave., Cicero, IL 60650, USA. Laimėtoji bus paskirta \$500 prem-ija, kurios mecenatas yra Juo-zas Mikonis. Premijos nelaimė-ję rankraščiai nebus grąžinami iš anksto nesuistarus.

Pirmą savo originalių darbų parodą Čikagos lietuviams M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre balandžio 24 — gegužės 10 d.d. surengė dail. Jūratė Bigelytė-Silverman. Čikagon ji buvo atve-žusi apie šimtą darbų turintį ciklą “Laiko apmąstymai”, kuriam pati pasigamina popierių, tuštus užpildydama skysto spalvoto popieriaus mase, sukarpytais ir sukljuotais gabaliukais. Savo paveikslus dail. J. Bigelytė-Sil-verman iš abiejų pusių apgaubia stiklo plastika. J. Bigelytė-Silver-man yra matematikė, turinti ma-gistrės laipsnį.

Cicero LB valdyba, vadovauja-ma pirm. Raimundo Rimkaus, ge-gužės 17 d. prisiminė ir pagerbė šiamė Čikagos priemiestyje gyve-nusį ir prieš septynerius metus mirusį rašytoją Aloyzą Baroną. Velionies prisiminimas buvo su-sietas su jo septyniadesimtoju gimtadieniu ir novelės konkurso premijos įteikimu Sonei Pipiraitei-Tomarienei. Mišias Šv. Antano šventovėje atnasaavo kun. dr. Kęs-tutis Trimakas, pamoksle kalbė-jęs apie a. a. Aloyzą Baroną, ku-ris buvo gerai žinomas Cicero lie-tuviams. Oficialiai daliai vado-vavo Adolfas Markelis, apibūd-i-nęs velionies A. Barono gyveni-mą ir jo kūrybinį palikimą, kurį dabar bičiuliai pratęsę metiniu jo vardo novelės konkursu. 1986 m. \$500 premiją, parūpintą me-cenato dr. Kazio Ambrozaičio, laimėjo Sonė Pipiraite-Tomarie-nė už novelę “Rozalijos teisybė”. Konkursui buvo gauta dešimt no-velių. Laureatė S. Pipiraite-To-mariene dailijos prisiminimais apie velionį A. Baroną, 1949 m. taip pat laimėjusį novelės konkur-są Čikagoje. Algirdas T. Antanai-tis skaitė vieną A. Barono novelę ir kelis humoristinius jo eilėraš-čius.

“Laisvės žiburio” radijo pro-gramos vadovas Romas Kezys savo pavasariniam renginiui gegu-žės 2 d. Kultūros židinyje Brukly-ne pasirinko Los Angeles lietuvių dramos sambūrį, Niujorko ir apy-linkių lietuviams atvežusį Vinco Mykolaičio-Putino istorinę dra-mą “Valdovas”. Autorius ją para-šė 1921 m. profesiniam teatrui, kuris tada Lietuvoje žengė pirmuo-jo žingsnius. “Valdovas” buvo kietas riešutas Los Angeles dra-mos sambūriui. Nors jis jau yra atšventęs veiklos trisdešimtmetį, bet dirba saviveikliniais princi-pais, scenai skirdamas tik laisva-laičius. Kliūtis padėjo įveikti Los Angeles miestai iš Klivlando per-sikėlęs režisierius ir scenovaiz-džių autorius Petras Maželis. Sep-tintąją teatrų festivalyje 1986 m. Čikagoje V. Mykolaičio-Putino “Valdovas” Los Angeles dramos sambūriui atnešė geriausios savi-veiklinės grupės vardą. Iškiliau-sius režisieriumi ir dekoratoriumi buvo pripažintas Petras Maželis, geriausia festivalio aktore — Si-gutė Mikutaitytė, vaidinusi Dan-guolę, geriausiu aktoriumi — val-dovo Krušnos vaidmens atlikėjas Vincas Dovydatiš. Gausūs žiūro-vai, suplaukę didžiojon Kultūros židinio salėn, ištikino, kad Los Angeles dramos sambūris tikrai yra vertas jam pripažintų festiva-lio laurų. Kitus vaidmenis atliko išvykoje dalyvavę aktoriai — An-tanas Kiškis, Ramunė Vitkienė, Arvydas ir Sigitas Raulinaičiai, Aloyzas Pečiulis, Saulius Stanči-kas, Arnoldas Kungys ir Fredas Prišmantas. Tikimasi, kad Los Angeles dramos sambūris su V. Mykolaičio-Putino “Valdovu” ga-lės aplankyti ir kitas didžiąsias lietuvių kolonijas.

Čikagietis dail. Magdalenos Stankūnienės darbų paroda gegu-žės 28 d. atidaryta Klaipėdos pa-veikslų galerijoje. Parodoje išsta-tytas liaudiškus motyvus atspin-dintis laktinės grafikos rinkinys, autorės padovanotas Lietuvos dai-lės muziejui. Atidaryme kalbėjo muziejaus direktorius R. Budrys, dail. V. Ciplijauskas, “Tėviškės” draugijos prezidiumo pirm. V. Sa-kalauskas. Ši antroji dail. M. Stan-kūnienės darbų paroda iki rugsėjo veiks Klaipėdoje, o tada bus per-kelta Kaunan. Pirmoji paroda bu-vo surengta 1985 m. Vilniuje.

Paskutinis ciklo “Lietuvos kul-tūrinio palikimo problemos” ren-ginys Meno darbuotojų rūmuose Vilniuje apžvelgė Šiaulių “Auš-ros” muziejų surengtą memorial-inį kultūros veikėjų palikimą. Kesoninėje Meno darbuotojų rū-mų salėje vilniečiai turėjo ro-mą susipažinti su Žemaitės, vysk. M. Valančiaus, Šatrijos Raganos, P. Vileišnio, G. Petkevičiaitės-Bitės, B. Sruogos, S. Kymantai-tės-Čiurlionienės, B. Bučo, M. Petrausko, V. Landsbergio-Žem-kalnio bei kitų kultūrininkų laiškų ir rankraščių originalais. Ne-maža dalis sutelktos medžiagos nušvietė Jovaro (Jono Kriškčiū-no) gyvenimą ir kūrybą. Įdomios buvo nuotraukos, 1906 m. kovo 4 d. parašyto ir daina tapusio eilė-raščio “Ko liūdi, berzeli, ko liū-di?” originalas, 1908 m. išleistas pirmasis jo eilėraščių rinkinys “Poezija”.

Vilniečiai atsisveikino su miru-siu aktoriumi Biliu Lukošiumi, priklausiusiu Vilniaus dramos teatro steigėjų gretoms. Velio-nis gimė 1908 m. birželio 10 d. Kuršėnuose, Kauno dramos teat-ro studiją baigė 1933 m. Pradžio-ję dirbo Jaunųjų teatre, vėliau — Kauno. Rež. R. Jukevičius 1940 m. jį pakvietė į steigiamą Vil-niaus dramos teatrą, kur reikšėsi ir kaip režisierius, teatro reper-tuarą papildęs A. Domanto-Saka-lausko “Pūkio pinigais”, P. Vai-čiūno “Tėviškės pastogė” ir “Eks-celencija”, V. Rimkevičiaus “Van-dens lėlija”. Velionis, 1949 m. baigęs Vilniaus dailės instituto grafikos fakultetą, 1958 m. įstei-gė Vilniaus lėlių teatrą ir jam va-dovavo 10 metų. Vėliau dėstė teatro meną ir dailę Vilniaus dra-mos teatro studijoje, Vilniaus dailės institute ir Vilniaus univer-sitete.

“Prahos pavasario-87” festiva-lyje lietuviams muzikams atstova-vo simfoninis Vilniaus filharmo-nijos orkestras su savo meno vado-vu ir vyr. dirigentu Juozu Domar-ku. Pagal tradiciją festivalį pra-dėjo ir baigė simfoninis Prahos orkestras, o vilniečių orkestras baiginiame festivalio koncerte atliko L. Beethoveno “Devintąją simfoniją”. Išvykoje su simfo-niniu Vilniaus filharmonijos orkes-tru dalyvavo ir antrasis jo dirigen-tas G. Rinkevičius, smuikininkas R. Katilius, pianistas P. Stravins-kas. Festivalio dienomis svečių iš Vilniaus koncertai buvo suren-gti Gotvaldove bei kituose Čeki-jos miestuose. Festivaliui pasi-liaugus, koncertinė kelionė buvo tęsiama Slovakijoje. J. Domarkas “Prahos pavasario” festivalin įsi-jungė jau antrą kartą: 1978 m. jis dirigavo didžiajam Maskvos televi-zijos ir radijo komiteto simfoni-niam orkestrui.

Dail. Liudas Truikys, pasižymė-jęs scenovaizdžiais teatrams, mi-rė 1987 m. gegužės 28 d. Velionis gimė 1904 m. spalio 10 d. Pagilai-čiuose, dabartiniam Plungės ra-jone. 1928 m. baigė Kauno meno mokyklos tapybos studiją, kuriai tada vadovavo dailininkai Ado-mas Varnas ir Justinas Vienožins-kis. Savo kūrybines jėgas pasky-rė teatro dalei. Tobulinosi 1934-35 m. Berlyne ir 1937 m. Paryžiu-jė, kur tais pačiais metais tarp-tautinėje parodoje gavo garbės diplomą už scenovaizdžių make-tą A. Račiūno operai “Trys ta-galisanai”. 1931-32 m. velionis dirbo dailininku Šiaulių dramos teatre, o vėliau — Kauno dramos ir operos teatruose. Pasizymėjo kaip talentingas scenovaizdžių kūrėjas operoms, jungęs muziką su vaizdais. 1980 m. laimėjo respub-likinę premiją už scenovaizdžius dviem G. Verdi operom — “Don Carlos” ir “Aida”. Kauno taiko-mosios dailės institute 1944-48 m. vadovavo teatro dekoracijų kated-rai, 1948-49 m. — dailiosios teks-tilės fakultetui. Velionies palai-kaū buvo pašarvoti senajame Kau-no teatre, kuris dabar vadinamas Muzikiniu teatru. Oficialus atsi-sveikinimas su velioniu įvyko bir-želio 1 d.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6 1/4 %	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 6 1/4 %	nuo 10 1/2 %
1 metų term. indėlius 7 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 7 1/4 %	nuo 10 1/2 %
3 metų term. indėlius 7 1/2 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 8 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-mėn. palūk. 7 1/2 %	1 metų 9 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. 8 1/2 %	2 metų 10 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 7 1/2 %	3 metų 10 1/2 %
RRSP-1 metų term. ind. 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
Specialią taup. s-tą 6 1/4 %	1, 2 ir 3 metų 9 1/4 %
Taupomąją sąskaitą 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6 1/4 %	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 1/4 %	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliučių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PASIRINKITE SAU NAMĄ
SU
* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 232-9000 res: 231-2639

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylą, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Smagu pakelti vyno taures baigus mokslo metus Toronto Maironio mokykloje ir Aukštesnioje lituanistinėse kursuose. Iš kairės: Maronio mokyklos vedėja GIEDRA PAULIONIENE, kursantės – DANA PARGAUSKAITE ir ZITA GURKLYTE, dalyvavusios išleistuvėse Prisikėlimo salėje

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tony Roman. Mirties bausmės grąžinimą atmetė 22 konservatorių ministrai, įskaitant ir patį ministrą pirm. B. Mulronį, o už jos grąžinimą pasisakė 15. Visus ypač nustebe palyginti didelis Kvebeke išrinktų konservatorių posūkis mirties bausmės priešų pusėn. Atmetę mirties bausmės sugrąžinimą, parlamentarai jau pradeda rūpintis jiems nepalankia kai kurių rinkėjų reakcija. Matyt, buvo prisiminta, kad viešosios nuomonės tyrimuose 87% apklaustų kanadiečių buvo pasipiktinę per greitais žmogžudžių išleidimais iš kalėjimų, o 74% norėjo referendumo mirties bausmės grąžinimo klausimu. Liberalų vadas J. Turneris pasisakė už įstatymų peržiūrą, kai parlamentas vėl pradės darbą po vasaros atostogų rugsėjo 14 d. Teisingumo ministras R. Hnatyshynas, balsavęs prieš mirties bausmės sugrąžinimą, pranešė spaudos atstovams, kad parlamentui jis pateiks kai kuriuos įstatymų pakeitimus. Jais bus sustiprintos nusikaltėlių pažeistos jų aukų teisės. Deja, žmogžudysčių atvejais jau nebus galima padėti žudikų aukoms, bet jų artimuosius, gimines ir visus kanadiečius galėtų nuraminti griežtesnė kontrolė žmogžudžiams. Jiems reikia ilgesnių metų kalėjime, ne taip lengvai gaunamo mirties bausmės dovanojimo, užtikrinančio, kad iš kalėjimo išleistas asmuo neįvykdys naujos žmogžudystės.

Kanados teisingumo ministras R. Hnatyshynas buvo pateikęs parlamentui įstatymo pakeitimą, susijusį su teisėjų J. Deschenes komisijos pasiūlymais. Jie būtų leidę karo nusikaltėlius teisti Kanadoje. R. Hnatyshynas buvo gavęs visų partijų sutikimą įstatymo pakeitimą priimti be diskusijų, kad jie įsigaliojotų dar prieš Kanados parlamento narių vasaros atostogas liepos 1 d. Buvo aiškinama, kad skubių įstatymų pakeitimų reikia RCMP policijai ir teisingumo ministerijai tėti tolimesniam 20 karo nusikaltėlių įtariamų asmenų sekimui, galimam jų teismui Kanadoje. Iš tikrųjų spaudimą teisingumo ministeriui R. Hnatyshynui darė Kanados žydų organizacijos, laukiančios teismų pradžios, nekantraujančios, kad tie kariniai nusikaltėliai kaltinami asmenys gali numirti dėl senatvės be oficialaus teismo. Skubaus priėmimo planus sujaudė daug laiko pareikalavęs ir net vidurnaktį peržengęs balsavimas mirties bausmės grąžinimo klausimu. Be to, konservatorių parlamentarai Alex Kindy iš Kalgario ir Andrew Witer iš Toronto buvo pasirošę reikalauti, kad įstatymo pakeitimai karo nusikaltėliams Kanadoje teisti būtų perduoti parlamentiniam komitetui. Ten jie būtų apsvaiginti ir, reikalui esant, galėtų susilaukti pataisų. Teisingumo ministras R. Hnatyshynas nutarė įstatymų pakeitimo projektą išimti iš parlamento darbotvarkės ir jį vėl grąžinti po vasaros atostogų rugsėjo 14 d.

Laikraščiai supažindino skaitytojus su pagrindiniais įstatymo pakeitimų duomenimis. Esą Kanadoje galės būti teisiami karo nusikaltėliai, tuos nusikaltimus įvykdę bet kur ir bet kada. Į karinius nusikaltimus įjungiami ir nusikaltimai žmoniškumui, apimantys žmonių žudymą, plataus masto tautžudystę, masines deportacijas, nežmoniška civilių gyventojų bei jų grupių persekiojimą. Prasitaria, kad karo nusikaltėliai galės būti ir išstremiami iš Kanados į kitą šalį, tačiau tokiu atveju jų turės pasirinkti Kanados imigracijos ministras. Toliau vėl pabrėžiamas anksčiau girdėtas įsipareigojimas, kad karo nusikaltėlius geriau yra teisti Kanadoje, negu juos atiduoti Sovietų Sąjungai, Europai ar Izraeliui. Ateityje Kanadon nebus įsileisti asmenys, rimtai įtariamie kariniais ir žmoniškumą pažeidusiais nusikaltimais. Kanadon taipgi nebus įsileidžiami ir užsienyje gyvenantys jos piliečiai, norintys išvengti jiems ten gresiančių tokių teismų. Valstybės sekr. D. Crombie prasiitarė, kad Kanados pilietybė nebus duodama net ir tiems asmenim, kurie įtariamie kariniais bei kitais nusikaltimais prieš žmoniškumą, bet oficialiai nėra nuteisti. Ši pastaba liudija, kad įstatymo pakeitimų projektui reikia rimtų diskusijų.

SPORTAS

LAUKO TENISAS

1987 m. Š. Amerikos baltiečių individualinės lauko teniso pirmenybės įvykė 1987 m. rugpjūčio 8 ir 9 d.d. Oakland Community College, Auburn Hills, Mich. (šiaurinis Detroito priemiestis). Vykdo – JAV latvių sporto s-gos lauko teniso komitetas. Pradžią – rugpjūčio 8, šeštadienį, 9.00 v.r. Registracija – nuo 8 v.r.

Programa: vienetai – vyrų A, vyrų B, moterų, vyrų senjorų (virš 44 m.), jaunių (žemiau 19 m.), mergaičių (žemiau 19 m.); dvejetai – vyrų ir mišrus. Esant pakankamai žaidėjų, vyrų dvejetai gali būti vykdomi atskirai A ir B klasėse. Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių 1987 m. rugpjūčio 8 d.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams visose rungtyse, išskyrus vyrų A vieneta, kur žaidėjų skaičius negali būti didesnis kaip 16; juos atranka kiekvienos tautybės lauko teniso vadovybės.

Dalyvių registracija – iki rugpjūčio 4 d. imtinai šiuo adresu: Ugis Grinbergs, 2234 Carpathian Dr., West Bloomfield, MI 48033. Tel. (313) 363-1844.

Lietuvių tenisininkų dalyvavimą koordinuoja ŠALFAS lauko teniso k-to vadovas dr. Algis Barauskas, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48013. Tel. (313) 258-6335.

Visais varžybų reikalais pra-

šome kreiptis į U. Grinbergą arba dr. A. Barauską.

ŠALFAS centro valdyba ir lauko teniso komitetas

Skautų veikla

• Akademikų skautų sąjungos studijų dienos Dainavoje dvi Toronto skyriaus ASD kandidates įstojo į tikrųjų narių eiles – Ina Balsytė ir Gailė Šaltmairaitė. Tuo pačiu laiku G. Šaltmairaitė pakelta į filisterę. Kitos dvi kandidates negalėjo dalyvauti suvažiavime, bet sėkmingai baigė kandidatų programą, būtent Marytė Rūdytė ir Mirga Šaltmairaitė.

• Dainavoje buvo sudaryta įdomi programa, kurioje apie išsivijos literatūrą kalbėjo prof. B. Vaskelis, apie lietuvių dalyvavimą krašto politinėje veikloje – A. Zaprackas ir A. Anužis, apie OSI – adv. P. Žumbakis. Susipažinta su angliška knyga "Kodėl Ivanas juokiasi?", kurios autorius – A. Rukšenas, A. Kulbio sukurto filmo. Vakaraus, kaip visose skautiškosiose stovyklose – laužas, dainos, pasirodymai. O šeštadienio vakare Toronto vokalinė vyrų trijulė "Serenada" pasirodė su savo ir kitų sukurto dainom.

D. Barzdžiūtė
• Birželio 27-28 d.d. įvyko bendra "Rambynio" ir "Satrijos" taunty darbo iškyla į Romuą. Suvažiavimu artai 50 skautų-ėjų ir rėmėjų. Atlika daug darbų: salės grindų remontas, įvairūs dažymo ir kiti darbai.

• Liepos 4-5 d.d. įvyko VIII šios vasaros darbo iškyla. Pradėtas namelių remonto darbas, sutvarkytas salės stogas ir atlika eilė kitų darbų.

• Romuvas XXV stovykla bus rugpjūčio 1-15 d.d. Jieškomas mądomosi budėtojas stovyklos metu (su atlyginimu). Sinteresuoti prašomi skambinti Arūnui Dailydei tel. 277-1117, J.D.B.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 1/4 % už 90 dienų term. indėl.
6 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
7 % už 1 m. term. indėlius
7 1/4 % už 2 m. term. indėlius
7 1/2 % už 3 m. term. indėlius
8 % GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
8 1/2 % GIC 2 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
7 1/2 % už pensijų planą (variable rate)
8 % už 1 m. term. pensijų planą (variable rate)
7 1/2 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 1/4 % už specialią taup. s-tą
6 % už taupymo s-tas
5 1/2-6 1/2 % kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/4 %
2 metų 10 1/4 %
3 metų 10 1/4 % (fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 % (variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 61 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybės – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st. west
isington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
PRINCE EDWARD ir BLOOR – trijų miegamųjų, puikiai išremontuotas, vienaaukis namas. Kaina – \$239,900.
BABY POINT – gražiai išremontuotas dviejų miegamųjų namas. Kaina – \$179,900.
HIGH PARK – trijų miegamųjų namas su garažu. Kaina – \$164,900.
ISLINGTON-DUNDAS – trijų miegamųjų, labai didelis sklypas. Kaina – \$289,900.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, imonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331
arba 537-2869

Aritmetika

— Jei perpjausiu mėsos gabalą į dvi dalis ir paskui dar kartą perpjausiu anuos gabalėlius pusiau, ką gausiu? — klausia mokytojas mokini.

— Gulašą! — atsakė mokinys.

Asilas ir giminaitis

Atvažiavo žmogus pas giminaitį ir prie pat jo namų ėmė keikti bei mušti savo asilą.

— Kam tu jį muši? — klausia pravėręs duris giminaitis.

— Prikroviau vežimą visokių gėrybių, sakau, ėmė atvešiu seniai nematytam giminaičiui, o asilas nė iš vietos. Taigi tuščiomis ir atvažiavau...

— Niekis... Ką atvežė, tą ir parsiveš, — atsakė giminaitis. (Kurdų humoras)

Amžinas kalėjimas

Ji: Ar žinai, kokia šiandien diena?

Jis: Ketvirtadienis.

Ji: Šiandien suėjo lygiai dešimt metų, kai mudu susituokėme.

Jis: Jei būčiau gavęs dešimt metų kalėjimo, šiandien jau būčiau laisvas...

Rūta Lietuvoje

Artistei Rūtai Kilmonytei besilankant Vilniuje, kažkas, manydamas, jog tai esanti nai-vi mergaitė, kuri į viską atsa-ko "taip", "puiku" ir pan., ją paklausė:

— Sakykite, kodėl ten, pas jus Amerikoje, yra tiek daug kvailių?

Aplinkui stovėjusieji nutir-po dėl tokio klausimo, bet Rū-ta ramiai atsakė:

— Oh, yes! Aš manau, dēl to, kad pas mus kvailius skai-čiuoja, o pas jus — ne.

Gegužinė

Anglas, prancūzas, vokie-tis ir skotas susitarė rengti drau-gišką gegužinę ir kiekvienas šį tą su savim atsinešti.

Anglas atsigabeno bonką "whisky", prancūzas — kepalą baltos duonos, vokie-tis — rūky-tą dešrą, o skotas — savo bro-lį...

Retas dainininkas

Kartą pas F. Šaliapiną at-ėjo jaunas dainininkas ir pa-prašė garsųjį bosą pasiklau-syti jo balso ir pareikšti savo nuomonę. Šaliapinas sutiko, kantriai klausėsi, o svečiui pabaigus dainuoti, tarė:

— Tokio dainininko dar ne-buvo, nėra ir nereikia!

Toronto Maironio mokyklos tėvų komitetas: sėdi iš kairės — Dana Goudie, Algimantas Nakrošius, pirmininkė Birutė Batraks, Vytautas Paškus, Loreta Kongats, Jurgis Sederavičius; stovi — Rūta Jaglowitz, Janet Seriani, Algirdas Kaminskas, Helen Elliott, Vytautas Tamulaitis, Irena Petrauskienė. Trūksta Kazio Pajaujo, Rimo Pranaičio ir Ž. Šolmienės. Šis komitetas uoliai talkino mokyklai.

Kopūstai — sveikatos nešėjai

Kopūstai, tos daugelio nu-vertintos daržovės, yra kupi-nos vitaminų bei mineralų ir nepaprastai veiksmingos prieš vėžį ir begales kitų ligų.

"Kopūstai yra labai geras ir gydantis maistas", — sako

maistingumo žinovė dr. Elea-nor Blaurock-Busch. Moksl-i-ninkai patyrė, kad kopūstuose yra priešvėžinių chemikalų, apsaugojančių nuo pilvo au-glių, kepenų ir krūtinės vėžio.

Be to, kopūstai turi daug

pluošto, labai reikalingo ko-voje prieš didžiosios žarnos (colon) vėžį, širdies ligas, aukštą kraujo spaudimą, pa-deda virškinamajam traktui, mažina cholesterolį ir regu-liuoja kraujo cukringumą. Ko-pūstai pripildo vidurius, tvar-dydami apetitą, tuo palikdami mažiau vietos kenksmingam riebiam maistui. Dr. Blaurock-Busch sako: "Nežiūrint kokia-me sveikatos stovyje esate — net ir jeigu esate visai svei-kas — kopūstai padės jūsų virškinimui ir pataisys savi-jautą". Ir pridūrė: "Kopūstų sunka, puse banano pasaldyta ar žemuogių, obuolių bei kito-kia sunka pasaldyta, yra svei-kas ir veiksmingas sveikatos gėrimas".

Kopūstų sunka padeda pa-sveikti nuo suerzintų vidurių, blogo virškinimo, kitų vidurių negalavimų ir yra geras vita-mino C šaltinis.

Vienas patiekalas kopūstų turi daugiau vitaminų C negu apelsinas, daug vitaminų A ir B6, proteinų, kalcio, fosforo, geležies, potašo, laktatų — naudingų virškinimui ir svei-kai odai išlaikyti reikalingų rūgščių.

Pasak dr. Blaurock-Busch, Europos gydytojai yra įsitiki-nę, kad kopūstų sunka taip pat gydo diabetą, reumatinį artritą, net padeda vėžini-niams po operacijos, chemote-rapijos ir radiacijos atsigausti. Kopūstų sunka yra tokia veiks-minga todėl, kad ji skatina ke-penų ir tulžies neimlumą ligų sukėlėjams, akina didžiąją žarną ištuštinti joje susi-kaupusius nuodus.

Dr. Blaurock-Busch pataria kopūstus valgyti ne dažniau, kaip keturis kartus per savai-tę, norint išvengti alergijos požymių.

Įvairumui galima vietoj ko-pūstų valgyti jiems giminin-gus brokolius, kaliflorus, briuselio kopūstus (brussel sprouts), garbanuotuosius ko-pūstus (kale) ir kohlrabi. Visi turi kopūstų gydančias savy-bes.

Gydytojai patyrė, kad kopū-stai gali sutrukdyti skydinės liaukos (thyroid) hormonų pro-dukciją. ("Pensininkas" 1987 m. gegužės mėn. ir "Globe").

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, daugstos kamos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses)

1987 METŲ KARALIŠKAS APSILANKYMAS

Ministras Pirmininkas David Peterson ir Ontario valdžios atstovai kviečia jus dalyvauti šiuose visuomeniniuose renginiuose, kurie vyks Jų Didenybių Yorko Kunigaikščio ir Kunigaikštienės atsilankymo proga

Liepos 15 d., trečiadienį
3.05 v.p.p.

Queen's Park, iškilmingas priėmimas į Kanadą ir Ontario.

Liepos 16 d., ketvirtadienį
12.45 v.p.p.

Old Fort William, Thunder Bay, Ontario.

Jų Didenybės Yorko Kunigaikštis ir Kunigaikštienė, kartu su Ministru Pirmininku David Peterson ir p. Shelly Peterson, atvyks į Old Fort William istorinę prieplauką prie Kaministikwia upės su senovine keleivine valtimi. Svečių atvykimo proga bus koncertas, kuris vyks tvirtovės pagrindinėje aikštėje. Pietų priėmimą ruošia Thunder Bay miesto valdyba.

Liepos 17 d., penktadienį
12.00 v.

Toronto miesto iškilmingas sutikimas, Nathan Phillips Square.

7.00 v.v.

Ontario valdžios priėmimas. Ministro Pirmininko David Peterson palydoje svečiai atvyks į Ontario Place. Koncertą ruošia Ontario Entertainment Showcase, kuris vyks Ontario Place Forum.

Liepos 18 d., šeštadienį
11.40 v.v.

Mississauga Civic Centre; iškilmingas centro atidarymas ir pietūs.

Liepos 19 d., sekmadienį
12.00 v.

Duke of York Square, Cobourg. Iškilmingas minėjimas Cobourgo 150-čio proga.

4.00 v.p.p.

Woodbine Racetrack, 128th Running of the Queen's Plate.

The Honourable David Peterson
Premier and Minister of
Intergovernmental Affairs

Ontario

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

3. Birželio 25 — liepos 14 5. Rugsėjo 2 — 16
4. Rugpjūčio 17 — 28 6. Spalio 5 — 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilius arba ir kitus reikmenis. Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Kanados Lietuvių Bendruomenė

KLB raštinėje lankėsi Kanados etnokultūros tarybos reikalų ve-dėjas Andrew Cardozo iš Otavos. Ši taryba įsisteigė 1980 m. ir šiuo metu jai priklauso 35 Kanadoje esančių etninių bendruomenių organizacijos. Lietuvių bendruomei atstovauja KLB pirm. Algis Pacevičius.

Taryba politiškai yra neutrali. Jos tikslas — puoselėjimas dau-giakultūros veiklos Kanadoje bei užtikrinimas lygybės visoms Ka-nados etninėms bendruomenėms. Dabartiniu laiku taryba rūpi-na-si užtikrinimu daugiakultūrio pobūdžio naujai pasirašytoje Meech Lake sutartyje (kol kas pripažįstamos tik anglų ir pran-cūzų kultūros); vykdyti pasto-vios daugiakultūros politikos, įsteigimu atskiros federacinės daugiakultūrių reikalų minis-

terijos, patarimu federacinei valdžiai dėl dabar planuojamų taisyklių, liečiančių imigraci-jos politiką po 1988 metų.

Pokalbyje su svečiu KLB rei-kalų vedėja Darija Deksnytė pasiteiravo apie Kanados lie-tuviams šiuo metu aktualius reikalus, nurodė ko tikisi lie-tuvių bendruomenės iš šios tarybos. Atsisveikindamas Cardozo prašė lietuvių talkos Kanados etnokul-tūros tarybos darbams ir palinkė-jo sėkmės mūsų veikloje.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Viešėdami Cikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių
laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus
nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.r., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

TORONTONT

Anapilio žinios

— Anapilio maldininkų grupė, dalyvavusi Lietuvos krikščionybės iškilmėse Romoje, liepos 5 d. laimingai grįžo į Torontą su geriausiais įspūdžiais. Grįžo ir klebonas kun. J. Staškus, dalyvavęs beveik visuose iškilmų renginiuose ir organizavęs lietuvių kunigų suvažiavimą Vatikane. Jis filmavo visas iškilmes, parsivežė vaizdžiuotę, kurią parodys savo parapijiečiams ir kitiems.

— Merginų kvartetas "Sutartinė", vadovaujamas V. Benotienės, yra pakviestas dalyvauti Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese ir atlikti keletą koncertų Australijos lietuviams. Dabar jis svarsto kelionės galimybes. Pažymėtina, kad "Sutartinė" gieda sekmadieniais 9.30 v.r. pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje, išskyrus atostogas.

— Anapilio moterų būrelis Suvalkų trikampio lietuviams yra pasijungęs daug drabužių siuntinių ir gavęs padėkos laiškus per Vandą Stankienę. Viename laiške — atviruke įrašyta: "Kur banguoja Baltija melsva, kur šlamena berželiai balti, kur gintarais nuklotas marių krantas, ten visi Lietuvoje trokšta laisvės ir visi supranta, kad tai gimtoji Lietuva!"

— Kun. Edis Putrimas, studijuojantis Romoje, vasaros atostogoms yra grįžęs į Torontą ir dirbuojasi "Kretingos" stovyklavietėje iki š. m. rugpjūčio pradžios.

— Pakrikštytas 1987 m. liepos 1 d. Alfonsas-Otis Kryžanauskas, Algirdo ir Michellės Kryžanauskų sūnus.

— Paukojo parapijai: \$200 — C. Pšezdieckis; \$100 J. Jankauskas, P. A. Simonėliai; Lietuvos krikščionybės komitetui: \$100 — J. Prišas; muziejaus statybai: \$1000 — Petras ir Valerija Jaudėgiai (Omaha — Nebraska); \$100 — Juozas Jagėla; Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$100 — St. Pacūnas.

— Mišios liepos 12, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. Oną Kanapkienę, 11 v.r. — už a.a. kun. Petrą Ažubalį; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Antaną Jakimavičių, 11 v.r. — už a.a. Elžbietą Kaunienę.

Lietuvių namų žinios

— I LN ir "Atžalyno" gegužinę Clairville Conservation Area liepos 5 d. atsilankė apie 300 žmonių. Vyko sportas, žaidynės, grojo šokių muzika ir veikė bufetas. Laimėjo sporto varžybose: mažųjų lenktynėse (iki 5 m.): 1. D. Hurst, 2. V. Barakauskaitė, 3. T. Barakauskaitė; berniukų (iki 8 m.): 1. M. Acedo, 2. T. Coyle, 3. B. Anskaitis. Mergaitės ir berniukai (iki 12 m.): 1. S. Longauer, 2. T. Longauer, 3. C. Bonner; 14-18 m. berniukai ir mergaitės: 1. C. Grenke, 2. C. Grenke, 3. M. Cople. Bėgimas maišuo: vaikai — 1. S. Longauer, 2. D. Ciruštė, 3. C. Bonner. Vyru bėgimas — 1. L. Hurst, 2. T. Svirplys, 3. S. Podsadeckis.

— Visus linksmino V. Povilonis akordeonu ir elektronine muzika, dainomis, kupletais ir sutartinėmis, pritariant visiems dalyviams. J. Vitkūnienė su savo pagalbininkėmis vaišino išalkusius kopūstais su dešrelėmis ir gėrimais. Loteriją tvarkė LN pirm. J. V. Šimkus.

— Svečių knygoje pasirašė: inž. Petras ir Valerija Jaudėgiai — Omaha, Nebraska, inž. Alfonsas Juodikis — Cleveland, Ohio. Bernardas Skatšius — Vaukegan, Ill., kun. Hans ir Donna Dumpys — Chicago, Ill. Popietėje atsilankė per 200 asmenų.

— Drabužinės pertvarkymo darbai eina prie galo. Darbus prižiūri LN statybos ir remonto komiteto pirm. O. Delkus, talkina mas B. Jackaus.

JAUNA PORA įjėsko biu metro-poliname Toronte. Skambinti tel. 653-5855 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS vasarnamis Wasaga Beach prie vandens. Skambinti vakarais telefonu 845-8218, dienos metu 845-5021.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

SHANNON FLORIST LTD. gėlių krautuvė
Savininkė LINDA MacDONALD
357 Jane Street, Toronto, Ontario
M5S 3Z3. Tel. 766-2367

PARDUODU 1984 m. automobilį "Ford-Escort", 4 cilindrių. Geram stovyje. Kaina — \$3,700. Skambinti Rūtai po 6 v.v. Tel. 653-5855 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio metu: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Liepos 5, sekmadienį, per visas Mišias pamokslus sakė kun. Alf. Grauslys iš Čikagos.

— Wasagoje, "Kretingos" stovyklavietėje, jau prasidėjo pirmoji lietuviškai kalbančių vaikų stovykla su 71 stovyklautoju. Baigsis liepos 18 d., 11 v. Vadovai: komendantas R. Kuliavas, kun. E. Putrimas, br. S. Kenney, J. Putrimas, E. Pakštis, R. Poskočimienė, G. Čepaitytė, J. Melnykaitė, M. Adomonytė, J. Jasiūnaitė. Šeimininkės: B. Greičiūnienė, p. Kalcinienė, p. Masionienė, p. Freimanienė, p. Bates, p. Rickevičienė, p. Siminkevičienė. Ūkvedys: P. Gaidelis.

— Liepos 18-19 d.d. į stovyklą atvyks vyskupas Paulius Baltakis, OFM, provinciolas T. Placidas Barius, OFM, ir drauge su kleb. T. Augustinu Simanavičiumi, OFM, ir kun. E. Putrimu pašventins du naujus stovyklos pastatus. Stovyklos adresas: 9 Endrus Rd., Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0, tel. 1-705-429-2788.

— Susituokė Sandra Bakevičiūtė su Robertu Earl McKee.

— Pakrikštyta: Jonathan-Peter, Rossanas ir Viktoro Goriū sūnus; Samantha-Joanna, Vidos ir Drew McCredie dukrelė.

— Parapijai aukėjo: \$100 — A. V. Lukai, M. Z. Romeikos.

— Mišios liepos 12, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Eugenijų Bubelį, 9.20 v.r. už a.a. Juozą Vaškevičių, 10.15 v.r. — už a.a. Imą ir Juozą Janušaičius, Oną Morkvenienę ir šeimos mirusius, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Algį Gaidinską.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visom rengėjom už tokį gražų ir įspūdingą man suruoštą mergvakarį. Ačiū visoms už darbą, gražiai papuoštą salę ir skaniai paruoštus bei suneštus skanėstus. Ypatingai dėkoju poniai Valei Karosienei, kuri, kaip vyriausia rengėja, įdėjo daug darbo šį mergvakarį rengdama. Ačiū visom viešniom už gausų atsilankymą ir už tokias vertingas dovanas, kurios puoš mūsų namus ir ilgai primins malonias praleistas popietes.

Vida Turūtaitė

Gauta žinia iš okupuotos Lietuvos, kad 1987 m. gegužės 28 d. Kaune staigiai mirė Sibiro tremtinė dantų gyd. Marija Statkevičiūtė-Dailidienė-Rainienė. Pirmasis jos vyras plk. lt. Antanas Dailidė — Lietuvos kariuomenės teismo tardytojas žuvo Sibire: sušaudytas po šešių savaičių nuo suėmimo drauge su daugeliu kariuomenės teismo narių. A. a. Marija paliko liudinčius: vyrą, dukrą, du sūnus, keturis vaikaičius Lietuvoje ir seserį dr. Aldoną Užupienę-Lukienę Toronte.

A. a. Pranas Pažereckas mirė Lietuvoje. Toronte gyvenantis jo brolis Antanas Pažerūnas velionies atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Apie Lietuvos krikščionybės iškilmes Romoje birželio 28 d. išspausdino trumpą žinutę "The Toronto Sun" 1987. VI. 29: "Popiežius Jonas-Paulius II, skelbdamas palaimintuoju vadovaujantį Lietuvos dvasininką, pareiškė vakar norįs aplankyti Lietuvą ir pasakė katalikams sovietinėje Baltijos respublikoje esąs su jais maldoje". Panašią žinutę išspausdino ir "The Toronto Star". Dienraštis "The Globe a. Mail" to lietuviams svarbaus istorinio įvykio visai nepamirėjo.

Inž. Kostas Astravas su šeima, grįždamas iš Romos į Kalgari, porai dienų buvo sustojęs Toronte. Romoje visa šeima dalyvavo Lietuvos krikščionybės sukuriantis iškilmėse, kur Astravų dukrelė Zita-Grace buvo pakrikštyta vyskupo P. Baltakio. Tai buvo apeiga, simboliškai priminusi Lietuvos krikštą. Kita Astravų dukrelė Rūta Romoje priėmė pirmąją Komuniją iš Šv. Tėvo rankų.

Kanados lietuvių fondas, remiantis lėšomis visuomenei ir kultūrinę lietuvių veiklą, neužmiršta ir lietuviškos spaudos — remia abu Kanados lietuvių savaitraščius. Pastaruoju metu šis fondas atsiuntė "Tėviškės žiburiams" \$1200 paramą. Be to, KLF remia spaudą apmokamais skelbimais. Už tai fondo vadovybei priklauso leidėjų padėka.

IŠNUOMOJAMAS dviejų miegamųjų butas (condominium) su baldais nuo 1987 m. rugsėjo iki 1988 m. balandžio mėnesio. Skambinti tel. 624-2433 arba 233-8108 Toronte.

1987 metų mokesčių reformos nauda

Mažesni mokesčiai, teisingesnė sistema

Turintiems klausimų

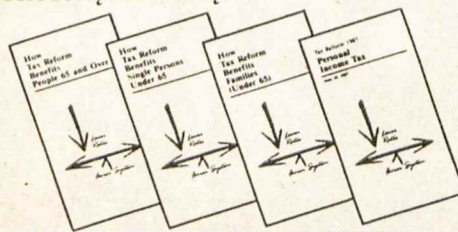
1-800-267-6638*

Klauskite apie mokesčių reformą ir save

Prašykite knygelės

1-800-267-6620*

Gaukite smulkia informaciją apie mokesčių reformą

SPECIALUS TELEFONAS KURTIEM 1-800-267-6650*

*8 v.r. — 8 v.v. EDT, išskyrus šventadienius

Department of Finance Canada

Ministère des Finances Canada

Canada

Metinės "Tėviškės žiburių"

atostogos — pirmosios dvi rugpjūčio mėnesio savaitės. Paskutinis numeris prieš vasaros atostogas išeis liepos 28 d., po atostogų pasirodys rugpjūčio 18 d. Atostogų metu veiks tiksliai administracija. Ji priiminės lankytojus ir tvarkys visus reikalus, susijusius su lėšomis, prenumeratomis, skelbimais, užuojautomis, padėkomis.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia šias išvykas: a. 1987 m. liepos 29, trečiadienį, į Gananoque, Ont. (netoli Kingstono), kur aplankysime Lietuvių tautodailės instituto dešimtmečio sukakties parodą. Išvažiuosime 8 v.r. autobusu nuo "Vilnius Manor". Kaina — \$18 asmeniui, neįskaitant maisto; b. 1987 m. rugpjūčio 5, trečiadienį, į Bracebridge-Muskokos gamtą, kur plauksime laivu "Lady Muskoka". Išvyksime 8 v.r. autobusu nuo "Vilnius Manor". Kaina — \$30 asmeniui, įskaitant pietus. Abiem išvykom bilietai gaunami pas: S. Dervinienę, tel. 767-5518 ir J. Gustainį, tel. 769-1599. Valdyba

Radio programa "Gintariniai aidai" Hamiltonne veikia jau 10 metų (sueis 1988 m. sausio 13 d.). Jai vadovauja L. Stungevičienė, talkinama jaunosios kartos atstovų — A. Pleinytės ir kitų. Iki šiol programa buvo girdima sekmadieniais 8-9 v.r., nuo pirmojo liepos mėnesio sekmadienio ji transliuojama 4-5 v.p.p. Gailla, kad girdima tiksliai Hamiltonne ir apylinkėse, bet nesiekia Toronto.

Prancūzijos Paryžiuje gyvenanti Jolanta Vaičiūtė-Goutt aplankė savo motiną Toronte, dalyvavo sekmadienio pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje 1987. VII. 5. Paryžiuje įtinai su savo vyru estu yra suorganizavę Baltiečių namus, kuriuose yra vietos apsiostoti pravažiuojantiems baltiečiams ir organizuoti baltiečių kultūros savaites. Iš Toronto J. Vaičiūtė išvyko Otavon, kur numatytas jos dainų koncertas Latvijai namuose. Iš ten ji vyks į Brukllyną dviem savaitėm darbuotis Lietuvių informacijos centre. Jai tai artima darbo sritis, nes ji Paryžiuje talkina "Solidarumo" radijo programai ir "Laisvosios Europos" radijų Miunchene. Š. m. pabaigoje J. Vaičiūtė vyks Australijon, kur dalyvaus Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese paskaitomis ir koncertais.

Astra Tenkutė, gyvenanti Ontario Timminse ir studijuojanti miškininkystę Thunder Bay, šią vasarą, drauge su kitais penkiais studentais, praktikos darbams šėsių savaitę laikotarpiui vyksta Lenkijoje pagal Kanados-Lenkijos apsiokaitimo programą. Kelionės išlaidas studentai apmoka patys, o išlaidų duoda primantis kraštas. Minėti kanadiečiai studentai darbuosis daugiausia Varšuvoje. A. Senkutės tėvas inž. Senkus tarnybiniam darbui perkliamas į Sudburį.

A. a. Elenos Šaltmirienės atminimui vaitėjo gėlių A. A. Krygeriai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$15.

E. Gumbelis, gyvenantis Vankuveryje ir aktyviai dalyvaujantis lietuviškoje veikloje, vasaros atostogų proga aplankė savo pažįstamus Toronte ir Hamiltone, ypač tuos, su kuriais atvyko Kanadon prieš 40 metų. Jisai skatina savo draugus surengti pobūvį tai sukakčiai paminėti. E. Gumbelis yra lietuviškos spaudos rėmėjas, savo vizito proga paaukojęs "TŽ" \$40.

7 1/2 %

1 metų GIC — Garantuoti Investacijų Pažymėjimai — \$5,000 minimum

PATOGI TAUPYMO SĄSKAITA

Palūkanos apskaičiuojamos už kiekvieną dieną ir prirašomos į nario sąskaitą vieną kartą į mėnesį.

Procentai garantuojami vieniemis metais nuo įdėjimo datos.

Geru taupymo sąlygos, ypatingai tiems, kurie norite gauti mėnesines palūkanas.

Taupykite tik savame kredito kooperatyve.

*Procentų dydis gali keistis.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

Marlin Travel

AUSTRALIJA

VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Kelionė lėktuvu iš Toronto \$1999.00 kan.

iš Montrelio arba Otavos \$2019.00 kan.

Teiraukitės dabar pas Raimundą Valadką

Tel. (416) 279-4235

2959 Bloor St.W. (arti Royal York gatvės)

tel. 231-1061

Marlin Travel Marlin Travel

Kanados valstybės sekretorius D. Crombie paskyrė penkis naujus pilietybės teisėjus, kurių trys — iš etninę grupių, būtent italas Joseph J. Piccinini, portugalė Teresa Barreiro, kinietė Doris Yuk-Ching Lau, jamaikietė Pamela-Geraldine Appelt.

Toronto meno taryba, remiama miesto tarybos, 1987 m. paskirstė \$1,728,670 įvairiom meno grupėm, kurių mieste yra 146. Kaimynystėje esančiom grupėm, kurių yra 75, ji paskirstė \$356,330. Prašymų buvo gauta 250. Toronte gavo paramą: 69 teatro grupės, 62 — muzikos, 22 — vaizdinio meno, 10 — filmo, 19 — šokių, 14 — mišraus žanro, 10 — festivalių rengėjų grupių. Telefonas informacijai: Rita Davies arba Beth Johnson (416) 392-6800.

Pasaulio slovakių kongresas įvyko Toronte birželio 30 — liepos 4 d.d. Dalyvavo atstovai iš viso laisvojo pasaulio, pirminkaujant milijonieriui Stefanui Romanui. Baigiama šis pokylis įvyko liepos 4 d. "Royal York" viešbutyje. Dalyvavo labai daug kvietinių svečių — kitų tautybių atstovų ir Kanados pareigūnų. Pagrindinė kalbą pasakė Kanados min. pirm. B. Mulrone. Įžanginę maldą sukalbėjo Toronto arkivyskupas koadjutorius A. Ambrozic. Meninę dalį atliko Šv. Mykolo katedros berniukų choras, solistai, padainavę ištrauką iš slovakių kompozitoriaus operetės "Mėlynoji rožė", ir mergaičių kvartetas. Kalbą pasakė ir JAV senatorius D. Durenberger, kurio giminė kilusi iš Lenkijos. Tarp kitų tautybių atstovų matėsi ir lietuvių spaudos darbuotojai — kun. Pr. Gaida

ir V. Matulaitis. Dalyvavo ir lietuvių Aldona O'Donohue su savo vyru. Pokylis buvo labai gausus dalyviais, iškilus savo programa, bet nei spaudoje, nei televizijoje, nei radijuje nebuvo paminėtas.

Ontario pilietiškojo ir kultūros ministerė dr. Lily Munro pranešė spaudai, kad jos ministerija 1986-87 m. bendruomeninim organizacijom, kurių Ontario provincijoje yra 225, paskyrė \$4,510,800. Yra penkios daugiakultūriškumo ir pilietiškojo programos, kurioms ir teko toji parama. Tos programos apima naujų ateivių įkurdinimą, daugiakultūrę veiklą, kalbos kursus naujiems ateiviams, pilietiškojo ugdymą, naujų ateivių įjungimą visuomenėn.

Ukrainiečių disidentui Danilo Šumukui, ilgai kalintam sovietiniuose lageriuose ir dabar paleistam į laisvę, Otavoje š. m. birželio 24 d. buvo surengtas priėmimas, kuriame kalbą pasakė Kanados užsienio reikalų ministeris Joe Clark. Jis paminėjo, kad jo išlaisvinimu Kanados valdžia rūpinosi ištisą dešimtmetį. D. Šumuko ir kitų disidentų paleidimas laisvės esąs žingsnis gera kryptimi, bet dar nereiškia principinio pagerėjimo Sov. Sąjungoje. Tūkstančiai tebelaukia sovietiniuose lageriuose išlaisvinimo ir žmogaus teisių respectavimo. Kanados valdžia ir toliau rūpinasi politinių ir sąžinės kalinių išlaisvinimu iš sovietinių kalėjimų bei lagerių. Tuo pažadu turėtų pasinaudoti ir Kanados lietuvių bendruomenė — įteikti sąrašą lietuvių, kalinamų Sov. Sąjungoje.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C.I.B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

MONTREALQUE

Karaliaus Mindaugo šaulių kuopa surengė Joninių pietus, ypač pagerbdama mūsų parapijos steigėją kun. Joną Kubilių jo vardo ir gimimo dienos proga. Pietuose dalyvavo nemažai žmonių, nors šiuo metu yra smarkiai praturtėjusi mūsų lietuviškoji kolonija, nes nemažas skaičius žmonių buvo išvažiavęs Romon švesti Lietuvos krikšto sukakties.

Pietus pradėjo kuopos pirm. A. Mylė, pasveikindamas dalyvaujančius Jonus ir visus susirinkusius ir perskaitydams ilgoką sąrašą sveikinimų iš įvairių organizacijų. Meninę programą atliko iš Otavos atvažiavusios "Ramunėlės". Į jų repertuarą buvo įtrauktos įvairaus žanro dainos — nuo liaudies dainų iki romantiškų lietuvių kompozitorių bei verstinių. Publikai ypač patiko lyrinės dainos, iš kurių kelios buvo atliktos pritariant visiems dalyviams.

Po koncerto kun. J. Kubilius, dėkodamas visiems už dalyvavimą ir programos atlikimą, savo kalboje plačiau sustojo ir prie neseniai Montrealyje praėjusio vieno iš didžiausių įvykių mūsų kultūriname bei religiniame gyvenime — kantatos Šv. Kazimiero šventovėje. Jis dar kartą išskėlė ypatingą nuopelną rašytojo Henriko Nagio ir kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus — kantatos kūrėjų.

Pietų metu veikė loterija, svečiai buvo pavaišinti šiltu maistu bei kava su pyragais.

Montrelio seselės yra išvažiavusios į Romą dalyvauti Lietuvos krikšto bei savo įsteigto arkivysk. J. Matulaičio paskelbimo palaimintuoju iškilmėse. Liko viena seselė Benedikta, kuri susirgo į gydos ligoninėje. Šiuo metu ji yra KL jaunimo s-gos vicepirminkinė ir yra aktyvi organizatorė jaunimo išvykos į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje.

Nijolė Bagdžiūnienė skautės ir skautai "Baltijos" stovyklavietėje rengia stovyklą, kuri prasidės rugpjūčio 6, ketvirtadienį, ir baigsis rugpjūčio 9, sekmadienį. Jauni skautukai galės stovyklauti su tėveliais, kuriems bus parūpintos palapinės.

A. a. Bernardas Kvetinskas, 83 m. amžiaus, mirė birželio 18 d. Kunas sudegintas Mount Royal krematoriume. Liko duklė su šeima ir kiti artimieji.

Lietuviškos vestuvės. Gražią birželio 20 d. popietę gausus būrys lietuvių ir jų draugų rinkosi į Aušros Vartų šventovę būti Kristinos Niedvaraitės ir Lino Piečiaio sutuoktinių liudininkais. Abu jauniejai ne tik aktyvūs skautai, bet ir ilgą laiką buvo tautinio

ansamblio "Gintaras" nariai: Kristina — šokėja, Linas — liaudies instrumentų orkestro narys ir šokėjas.

Šventovė gražiai išpuosta gėlėmis, o prie vargonų palydos visus maloniai nuteikė fleitos ir cello muzika. Pamaldų metu prie jų gražiai prisijungė savo giesmėmis sol. Gina Čapkauskienė.

Jaunųjų palydą sudarė pirmieji pabroliai Asta ir Linas Staškevičiai, Rima ir jauniojo brolis Rimas Piečiaičiai ir Ginta Jurkutė su jaunosios brolių Gydū Niedvaru.

Mišias laikė ir jungtinių apeigas atliko AV parapijos klebonas kun. J. Aranauskas. Specialią maldą skaitė jaunosios brolis Markus Niedvaras. Apeigų pabaigoje jaunoji padėjo gėlių puokštę prie Marijos altoriaus, o jaunasis uždegė žvakę savo mirusios motinos žinos atminimui.

Išėjus iš šventovės, buvo sveikinami jaunieji ir fotografuojami. Po to jaunieji su savo palyda ir visais svečiais pajudėjo vaisėms į "Royal St. Lawrence Yacht" klubą. Pakeliui dar buvo sustota prie senelių namų, kuriuose gyvena jaunojo močiutė Marcelė Piečaitienė. Ją aplankė jaunieji ir kiti artimieji, palikdami dovanėlių ne tik močiutei, bet ir tų namų personalui.

Pasiekus klubą, visi svečiai išsisklaidė čia pat esančiame parke ir, grojant styginiam kvartetui, vaišinosi, kol jaunųjų pulkas darė nuotraukas.

Susirinkus visiems į salę, jaunosios tėvelis Bronius Niedvaras pasveikino svečius ir paprašė kun. J. Aranauską palaiminti vaisės. Po to pirmasis pabrolis pakvietė visus jaunųjų garbei išgerti šampano taurę ir sugiedoti "Ilgiausių metų". Vėliau šiai puotai gana išradingai vadovavo Gytis Niedvaras. Jis perskaitė sveikinimą iš Lietuvos ir kun. Jono Kubiliaus, kuris čia nedalyvavo. Žodžių sveikinimo Kristinos krikšto motina Karolina Kubilienė iš Čikagos, "Gintaro" ansamblio vardu Silvija Staškevičienė, įteikdama tautinių šokių porėlę, ir abiejų jaunųjų tėvai. Taip pat buvo pristatyti Lino krikšto tėvai Alyra Povilaitienė su Jonu Naruševičiumi ir jo seneliai Angelė ir Julius Rudžiauskai bei svečiai iš Bostono, Klivlando, Mėgiano ir Toronto. Visą užbaigė jaunasis Linas savo padėka.

Kristina yra baigusi komercinius mokslus, o Linas yra elektros inžinierius. Abu dirba savo srityje. Povestuvinei kelionei išvyko paplaukyti laivu po Karibų salas. B.S.

Montrealiečiai LINAS PIEČAITIS ir KRISTINA NIEDVARAITĖ po jungtinių su lietuviškomis dovanomis. Nuotr. Aro Piečiaičio

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — Virš \$21,000,000; REZERVAS — virš \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8
--------------------	---